

Adalbert

měsíčník královéhradecké diecéze

2/2023 / ročník XXXIII / 29 Kč

Volný čas svým bližním

Karel Voplakal, senior

10 Příběh sester Krajčkových

20 Rozvíjet své kněžské poslání

18 Papež Benedikt XVI. učitelem církve?

22 Řady řádů a jak se v tom vyznat?

TAMMÍM

POSTNÍ DUCHOVNÍ OBNOVA EUCHARISTIE

Bohoslovci zvou mladé muže
na duchovní program
v pražském semináři.

17. – 19. 3. 2023

TAMMIM.SEMINAR-PRAHA.CZ

(Z obsahu

- 5 **rozhovor**
Nejsem profík
Karel Voplakal
- 8 **svátky**
Uvedení Páně do chrámu
- 10 **zasvěcený život**
Životní příběh
sester Krajčíkových
- 14 **zamyšlení**
Víra a život
nemusí být mimoběžky
- 15 **pastorace**
- 18 **Svatý otec**
Papež Benedikt XVI.
učitelem církve?
- 20 **vzdělávání**
Rozvíjet své kněžské poslání
- 22 **život církve**
Řady řádů
- 26 **seriál**
Řeholní řady a kongregace
- 30 **Papežská misijní díla**
- 31 Charitní listy

Evidenční číslo: MK ČR E 10261.
Měsíčník. Vydává:
Biskupství královéhradecké,
Velké náměstí 35,
500 01 Hradec Králové.
Adresa redakce:
Tiskové oddělení, Velké nám. 35,
500 01 Hradec Králové,
tel.: 495 063 422,
e-mail: adalbert@bihk.cz
Šéfredaktor: Pavel J. Sršeň

Sazba: Pep-in, s.r.o.
Tisk: Tiskárna v Ráji, s. r. o.,
Semtín.

Cena: 29 Kč.
Roční předplatné: 319 Kč.
Bank. spoj.: Raiffeisenbank, a. s.,
Hradec Králové,
č. ú. 1016004393 /5500,
variabilní symbol 551,
specifický symbol je evidenční číslo
čtenáře (viz adresní štítek).

ISSN 2570-7531

Masopust

Co vlastně znamená

Nemohu si pomoci, ale hned v počátku si pomohu wikipedií: „*Masopust – v původním smyslu jde o „opuštění masa“.* Související slovo *karneval* pochází nejspíš z italského *carne levare*, „dát pryč maso“. *Masopust pak představoval období hodování a veselí před postní dobou. Během něj probíhaly taneční zábavy, zabijačky, a také svatby. Poslední tři dny před postem, tedy o masopustní neděli, v pondělí a úterý, které jsou zvány ostatky, končiny, fašank či přímo masopust, se konají různé rituální úkony, průvod masek, scénické výstupy a končí taneční zábavou. V současnosti slova smyslu je však význam karnevalu obecný a nevázaný na určité období. Jde o taneční zábavy, hýření, lidové zábavy v maskách, maškarní bály. Nejznámějším tanečním karnevalem ve světě je karneval v Rio de Janeiru.“*

Masopust v postní době?

Je to zvláštní, že všichni máme o této záležitosti povědomí, ale spousta věcí nám uniká. Je taky škoda, že dnes to není tak přísně spojené s liturgickým kalendářem, ale spíše s ročním obdobím a když vyjde půst hodně brzo, tak klidně mnohde slaví masopustní veselí hluboko do postní přípravy na Velikonoce. Ovšem půst by měl být už poněkud zdrženlivý, klidný a rozjímavý...

Ono je to velmi podobné s adventem. Rok od roku je stále zřetelnější, že ozdobené stromečky, žárovničky a ozdoby svítí v domech i na náměstích od konce listopadu – o obchodech nemluvě... A mnozí se při návštěvě kostela diví – třeba dva týdny před Božím hodem – kde máte jesličky? A tak advent jako doba klidné přípravy je také vlastně jedněmi velkými Vánoce bez oné adventní přípravy....

Jak dosáhnout radosti

Masopust je letos dost pozdě, protože Popeleční středa je až 22. února, a tak se, doufejme, lidé dostatečně vydovádí v příhodný čas, aby půst měl svůj patřičný ráz. Totiž tento rytmus – Vánoce s adventem a Velikonoce s postní přípravou mají svůj hluboký význam. V podstatě všichni potřebujeme určitý řád a systém. Jinak se zdá, že naše civilizace rozmělnila chápání smyslu přípravy a slavení. Už moc neumíme rozlišovat, kdy si něco odepřeme a kdy se radujeme, a tak nedělní oblečení máme po celý týden – popř. v neděli mnozí klidně obléknou montérky... Jídlo si můžeme dopřát skoro denně takové, jaké naši předkové neměli ani v neděli... Zábavu máme celý rok, ale chybí mi tu ono těšení se, očekávání, touha a pak – o to větší radost ze slavení...

A co my?

A tak budiž pochválen masopust, jako lidový zvyk a zároveň jeden z opěrných bodů našeho církevního roku, který dává kontury našemu životu. Kdysi ten den večer dědeček vyklepal fajfku, vyčistil a uložil ji do kredence se slovy: tak babičko a zase ji vyndám na velikonoce. Co na prahu postní doby dáme do kredence my, abychom o to více mohli prožívat radost z Velikonoc?

Všem Vám žehná

Jan Linhart)

OPRAVA: V prosincovém vydání 2022 došlo k chybnému uvedení jména autorky textu rozhovoru na str. 15. Správně mělo být uvedeno jméno Ludmila Terezie Soukalová. Redakce se tímto omlouvá za pochybení.

Vážený pan
Karel Voplakal

Nejsem profík

Nevede žádné společenství, přesto jeho jméno zná většina z Vás. S jeho prací se můžeme setkat ve formě článků z cest – zejména poutních, krátkých fejetonů, nebo jste se určitě setkali s nějakými fotografiemi uveřejňovanými zejména na diecézním webu Simeon.cz. Mluvím o panu **Karlu Voplakalovi**. Jeho články z cest otevírají dvířka na poutní místa i těm, kteří se nemohli z jakýchkoliv zdravotních či jiných důvodů těchto výletů zúčastnit. Dalo by se říci, že vede společenství čtoucích o cestách.

„ Jak vzpomínáte na své dětství a studijní léta?

Jsem nejstarší ze tří synů manželů Aloise a Boženy Voplakalových. V době mého dětství, až do mých třinácti let, jsme žili v Polné u Jihlavy, kde byl můj otec ředitelem dívčí školy. Farnost Polná spadá do Královéhradecké diecéze, jejímž biskupem byl tehdy Mons. Mořic Pícha. Do školy jsem začal chodit ve válečném roce 1942. Mou první učitelkou byla tehdy ještě velmi mladá Vlasta Pastýříková, rozená Brabcová. Byla oblíbená pedagožka; její druhá kvalifikace byla katechetka. Konec války mne zastihl ve 3. třídě základní školy.

Ve školním roce 1947/48 jsem už byl žákem osmiletého Biskupského gymnázia vedeného jezuitu v Bohosudově u Teplic. Profesorský sbor tvořili vzdělaní kněží - jezuité ověnění doktoráty.

V noci z 13. na 14. dubna roku 1950 zažili naši pedagogové i studenti zákeřný převrat celého gymnasijského areálu komunistickou Státní bezpečností podporovanou po zuby ozbrojenými jednotkami Lidových milicí. Gymnázium i jezuitský klášter byly násilně uzavřeny. Pedagogický sbor internován ve zrušeném klášteře v Oseku u Duchcova, někteří významnější jezuité však byli přímo uvězněni a studenti odesláni do svých domovů. Tehdy

se ukázalo, jak vysokou úroveň mělo tehdejší církevní školství, ze všech studentů bez rozdílu se rázem stali premianti na civilních školách.

„ Zvykl jsem si vždy po nějakém pěkném zájezdu napsat si o tom jakýsi cestovní deník, abychom si zážitky z putování zapamatovali.

„ Vy jste však studoval pražské gymnázium...

V té době se naše rodina přestěhovala z Polné do Prahy. Otec – vyhlášený pedagog byl již dva roky předtím přijat do Výzkumného ústavu pedagogického, z nějž však byl po komunistickém puči v únoru 1948 vyhozen, neboť odmítl vstoupit do KSČ. Po absolvování základní školy jsem byl přijat na pražské čtyřleté gymnázium v blízkosti Strahova. Byl to skoro zázrak, že jsem se na onu střední školu dostal. Samotný prospěch tehdy nebyl pro přijetí rozhodující. V roce 1954 jsem odmaturoval. Z tamního profesorského sboru vzpomínám především na paní prof. Evu Chaloupeckou, profesorku latinského

jazyka i moderních jazyků, která později projevila velkou statečnost, když jezdívala do leopoldovské věznice navštěvovat svého strýce ThDr. F. Šilhana, provinciála československých jezuitů, odsouzeného tehdejším režimem na doživotí. Ve skutečnosti mu sloužila jako spojka s ostatními členy řádu (při povolených návštěvách jej v průběhu „nezávadného“ rozhovoru informovala o věcech pro něj důležitých, co nejstručněji větami v latinském či francouzském jazyce, což si přítomní bachaři vysvětlovali jako by zaklela. Po čase jim to však přece jen došlo a paní Eva byla zatčena a odsouzena jako špiónka Vatikánu...

Díky této skvělé pedagožce jsem si oblíbil latinský jazyk. Jako ministrant ještě za předkoncilní liturgie bylo třeba znát z paměti řadu mešních latinských odpovědí – a nyní v latině jakožto povinném školním předmětu jsem si musel osvojit gramatiku i značnou slovní zásobu. Jednou jsem se však dostatečně nepřipravil na budoucí hodinu a paní profesorka jediným pohledem zjistila, že jsem „dutý jak bambus“. A hned mne vyvolala k tabuli na časování deponentních sloves. Samozřejmě jsem v tom „plaval“ a ona se s mírnou ironií zeptala, co bych si sám dal tentokrát za známku. Zkusil jsem jakoby smlouvat: „*Asi tak čtyřku!*“ A tu se ona usmála a řekla mi latinsky: „*Blandiris!*“ (Lichotíš si!) a namalovala mi do

◀ Návštěva senátu

◀ Lektorem v kroužku francouzštiny pro seniorky, 2017

žákovské knížky krasopisně vyvedenou pětku. Paradox byl v tom, že právě toto slovíčko bylo mezi těmi, které jsem se měl na onu hodinu naučit...

77 Z vašich článků bych tipovala na filozofické studium, nicméně vašim celoživotním oborem se stala chemie.

Po maturitě jsem úspěšně složil přijímací zkoušky na Vysokou školu chemicko-technologickou (dnešní Chemickou univerzitu Praha) a v roce 1959 jsem promoval na inženýra chemie. Tehdy se absolventům ještě přidělovaly závazné „umístěnky“ a já jsem se stal technologem v děčínské čokoládovně Diana. Neměl jsem tam kde bydlet a kromě toho jsem se chystal založit rodinu, a tak jsem po půldruhém roce přijal nabídku náboru vysokoškoláků-chemiků do chemického kombinátu Spolana v Neratovicích, kde jsem po tři léta pracoval v analytice a výzkumu čištění průmyslových odpadních vod. Výzkumná činnost mne zaujala a těšila. Musel jsem ovšem dojíždět. Dvě hodiny tam a totéž po směně domů, takže po třech letech, když jsem se dozvěděl o konkurzu pro chemika ve Výzkumném ústavu rostlinné výroby v Ruzyni, zkusil jsem štěstí a povedlo se!

V tomto oboru jsem de facto vytrval až do důchodu. V letech 1966–1972 jsem při zaměstnání absolvoval aspiranturu – vědeckou přípravu, jejímž zakončením jsem získal vědeckou kvalifikaci

„kandidát věd“ (CSc). Když jsem se na aspiranturu přihlásil, zavolal si mne nečekaně předseda podnikové stranické organizace „na kobereček“ a pravil: „*Soudruhu inženýre, tak mi bylo oznámeno, že chodíte ministrovat! Je to pravda?*“ Tož jsem musel přiznat, že je tomu skutečně tak. A on na to: „*A to se chcete stát kandidátem věd!?*“ Odpověděl jsem, že bych sice chtěl, ale když to kvůli tomu nejde, co se dá dělat... A tu on mne překvapil: „*Ale ne, my zas takoví nejsme, abychom vám to zkazili!*“ A kupodivu mi v tom nezabránilo, i když mohli...

Léta ubíhala, naše vědecko-výzkumné pracoviště delimitovali nejprve z Ruzyně na Suchdol, pak dokonce až na Zbraslav, takže mi opět na stará kolena nezbylo než do práce dojíždět prakticky přes celou Prahu. Ale dalo se to vydržet. Pracoval jsem na agrochemické problematice v specifických typech našich zemědělských půd. Nakonec jsem se živ a zdrav důchodu dočkal. Získal jsem dokonce medaili Akademie zemědělských věd – údajně za významný přínos v agrochemickém výzkumu.

77 A co váš rodinný život? Jaká byla vaše cesta víry?

Ještě v době působení ve Spolaně jsem absolvoval povinnou půlroční vojenskou službu v Trutnově. V té době jsem také uzavřel manželství. V květnu letošního roku bude tomu, dá-li Bůh, již přesně šedesát let!

Z našeho manželství máme tři děti, dva syny a dceru, a od nich celkem osm vnoučat, z nichž polovina již studuje na různých fakultách.

Jak jsem se dostal k víře? Musím přiznat, že vlastně bez vlastních zásluh. Bylo mi to dáno Boží milostí. Narodil jsem se ve věřící rodině, oba rodiče i babička praktikovali, od dětských let jsem chodil ministrovat, studovat jsem začal na církevním gymnáziu. V době puberty jsem se jakožto křesťan cítil být v opozici proti totalitnímu režimu. Měl jsem štěstí, že manželka, děti i většina kamarádů a přátel je věřících, i většina známých, jichž si mohu vážit, jsou křesťané.

Jednou jsem byl na zahraniční služební cestě v nejmenované zemi, kde se odjakživa křesťanům nepřálo, ale byl jsem tam viděn, že jsem navštívil katolický kostel a představený tamní vědecké instituce si mě ještě před začátkem jednání zavolal do své pracovny a k mému překvapení mi navrhl, abychom se společně pomodlili. Není prý sice katolík, ale v Boha prý také věří!

Krásný příklad ekumenických vztahů v době totalitního útlaku: Před šedesáti lety jsme na svatební cestě byli v Bulharsku. Na Nessebaru jsme navštívili orthodoxní kostel a tamní pop nás s potěšením prováděl a když jsme se loučili, ptal se, odkud jsme. Když jsme řekli, že z Prahy, prohlásil: „*Tak to budete nejspíš katolíci, tak kdybyste chtěli navštívit katolický*

kostel, takový je v provozu v okresním městě Burgas. Je tam starý kněz, který však nemá vůbec žádný státní plat a je odkázaný jen na to, co mu věřící dají... My, pravoslavní jsme sice mizerně, ale aspoň trochu placení státem, ale oni vůbec ...“ Na jeho pokyn jsme do Burgasu zajeli a „nás“ kostel navštívili. S knězem jsme si příjemně popovídali a řekli jsme mu, že nás k němu nasměroval pravoslavný pop z Nessebaru a on na to: „*Chudáci, ti pravoslavní kněží! Dostávají tak maličký plat a z něj ještě mají uživit rodinu! To my, katolíci duchovní to máme snadnější, my aspoň nemusíme nikoho živit!*“

77 Většina lidí vás zná zejména z článků publikovaných na webovém portálu Simeon.cz – zejména co se cestování a zajímavých míst týče.

Jako asi většina lidí u nás jsme vždycky rádi cestovali, zejména po „sametové revoluci“, kdy se nám svět zcela otevřel. Přednostně jsme cestovali s křesťanskými cestovkami, doprovázenými knězem. Byli jsme dokonce dvakrát ve Svaté zemi a při té druhé pouti jsme se seznámili se sympatickou Veronikou Čepelkovou. S ní jsme se

pak zúčastnili mnoha poutních cest – zejména s křesťanskými cestovkami a poznali jsme řadu nových přátel – mezi nimi i kněží, kteří tyto poutní zájezdy duchovně doprovázeli. Moc litujeme, že zemřel oblíbený kněz Miloslav Šiffel, s nímž jsme byli na příklad v Římě či ve francouzské LaSalettě. Poznali jsme tak i řadu dalších kněží včetně královéhradeckých biskupů – Mons. Jana Vokála a Mons. Josefa Kajneka.

Zvykl jsem si vždy po nějakém pěkném zájezdu napsat si o tom jakýsi cestovní deník, abychom si zážitky z putování zapamatovali. Tehdy Veronika zakládala webový časopis Simeon pro seniory a navrhla mi, abych tam ty cestovní zážitky publikoval pro ostatní účastníky těchto poutí i pro propagaci těchto cest. Nebyl jsem si z počátku jistý, zdali moje zážitky mohou zajímat i jiné lidi, ale zkusil jsem to. Po několika letech jsem zjistil, že počet mých takovýchto i jiných článků v Simeonu už značně převýšil stovku. Nejsou to ovšem všechno jen cestopisy poutních zájezdů, ale také články z kategorie „Slovo pro potěchu duše“ i z několika dalších

oborů. V pražském místním časopisu „Břevnovan“ píší hlavně kroniku naší bělohorské farnosti, kulturní i duchovně-ekumenické akce. Několik publikací mi vyšlo i v Katolickém týdeníku. S cestováním i publikováním úzce souvisí i fotodokumentace, takže se občasně pokouším i o fotografování, případně o nějakou jednoduchou ilustraci k psanému textu. Nejsem v tom však žádný „profík“, je to jen taková záliba.

Obdivuji lidi, kteří dokáží věnovat svůj volný čas svým bližním a starají se o ty, kteří na tom nejsou právě dobře. Nedávno jedna známá žena z Hradce Králové měla dostat od Nadace Milosrdných bratří ocenění za svou mnohaletou sociální činnost mezi seniory a nemohoucími, ale nemohla si pro ni do Prahy přijet. K mému velkému překvapení mne požádala, abych tu její cenu pro ni převzal. Byl to nevšední a silný zážitek, protože jsem tam poznal řadu dalších laureátů, kteří vykonali velice mnoho různorodé záslužné práce pro své bližní. Poznat takovéto lidi je velice inspirativní.

Miroslava Továrková)

(Obnova manželského slibu při diamantové svatbě

(Na nádraží s parní lokomotivou číslo 475 Šlechtična, 1995

Uvedení Páně do chrámu neboli Hromnice

Svátek Uvedení Páně do chrámu (*Praesentatio Domini*)
2. února, popřípadě slavnost Zvěstování Páně 25. března,
patří mezi svátky, které duchovním obsahem spojujeme
s vánočním liturgickým okruhem (doba adventní a vánoční).

Původně se nejednalo podle názvu o svátek Ježíše Krista, ale o svátek mariánský. Tomu odpovídá i název – Očišťování Panny Marie (*In Purificatione Beatae Mariae Virginis* nebo *Purificatio Sanctae Mariae*). Od roku 1960 a zejména však od roku 1969 je svátek Uvedení Páně do chrámu definován tradičně jako Christologický (tj. svátek Ježíše Krista). Jasně to naznačuje starší Gelasiánský sakramentář, kde v textech chybí mariánský charakter tohoto dne. V mladším Gelasiánském sakramentáři (8. století) je pak tento den označen jako *Natale sancti Simeonis*.

Evangelista Lukáš popisuje ve svém evangeliu (Lk 2, 22–39) událost, kterou si 2. února připomínáme: podle starozákonních předpisů matka po porodu chlapce byla 40 dní považována za nečistou a v případě děvčete dokonce 80 dní (Lv 12, 1–8). Toto období končilo obětí za hřích v chrámu, kdy podle možnosti měla bohatší žena obětovat beránka a holoubě a byla-li chudá, tak pouze dvě holoubata.

Na první pohled se může zdát, že se velmi jednoduchou cestou od tohoto úryvku evangelia dostaneme ke slavení svátku Uvedení Páně do chrámu. Opět, jako ostatně u většiny svátků, nás historie vyvede z omylu. Stejně tak, jako mnohé další svátky přišly do západní římské liturgie z křesťanského Východu, je tomu i u Hromnic. První zmínka o tomto svátku je v písemných pramenech kolem roku 400. Jeruzalémská poutnice Egerie píše, že ve Svatém městě se čtyřicátý den po Epifanii (14. únor) konalo u chrámu

Vzkříšení velké procesí. Při něm se věřícím četly a objasňovaly události Lukášova evangelia, popisující očišťování Panny Marie, obětování Ježíše a setkání se Simeonem a Annou. Vše pak bylo ukončeno mší svatou.

V polovině 5. století byl na Východě tento svátek označován řecky *Hypapante*, tedy Svátek setkání: jednalo se o setkání Ježíše se Simeonem a Annou u příležitosti Jeho představení v chrámu. V době vlády východořímského císaře Justina I. (vládl 518–527) se tento svátek ve východním středomoří slavil již běžně. Jedna z legend praví, že svátek *Hypapante* vznikl za vlády císaře Justiniána (527–565), když v Konstantinopoli (dnešní Istanbul) vypukl mor, který se rozšířil v celé Východořímské říši. Císař nařídil, že se mají všichni obyvatelé města 2. února sejít na slavnosti setkání. Sigebertova kronika k tomu uvádí: „*Za časů Justiniána císaře udála se v Pompejopolí v Mysii veliká zemětřesení... Slyšeny byly hlasy nařikajících, kteří hynuli v podzemí. Krev též z oblak padala a následovaly rozličné morové rány... Těmito pohromami pohnut Justinián ke cti Krista Spasitele slavnost setkání ustanovil, aby Spasitel, který Simeonovi ve chrámě vstříc přišel, též ubohým vstříc přijít i a jim pomoci svou přispěti ráčil.*“

K tomu, jak byl tento svátek přijat do západní liturgie v Římě, je několik možných cest a také legend. Jedna nás přivádí do poloviny 5. století. Za panování císaře Marciána (Východořímská říše, vláda 450–457) zbožná a bohatá vdova Icelia vybidla křesťany, kteří žili

v Jeruzalémském biskupství v Západořímské říši, aby všichni projevíli svou víru průvodem se svícemi, neboť Kristus je světlem, jenž bude zjeveno pohanům. Toto procesí mělo nahrazovat pohanský zvyk konat každý pátý rok počátkem února ve městech kající průvody se zapálenými pochodněmi.

Druhá legenda praví, že u počátku tohoto svátku stál papež Gelasius I. (papežem 492–496). Ten se roku 494 rozhodl nahradit pohanské zvyky křesťanským slavením. Počátkem února a v jeho první polovině totiž pohané uctívali etruského boha Februua, pána podsvětí (pro Římany byl Februus známý pod jménem Pluto).

O tom mluví také Zlatá legenda (*Legenda aurea*) z pera Jakuba de Voragine (kolem 1230–1298). V ní se píše, že Římané uctívali také bohyni Februu, matku boha války Marta. Na jejich počest se jednou za pět let 1. února osvětlovalo město pochodněmi a svícemi. Římské ženy také na památku Proserpiny, kterou unesl bůh podsvětí Pluto, zapalovali svíce a pochodně, s kterými obcházely město.

Netřeba zdůrazňovat, že většina těchto pohanských zvyků byla doprovázena hostinami, které končily různými bezuzdnostmi. A aby toho nebylo málo, Římané slavili ještě slavnosti očištění města spojené s obcházením města, tzv. *Amburbium*, která však měla kající charakter.

Tyto zvyky se nelíbily papeži Sergiovi I. (papežem 687–701). A tak se k počtu Panny Marie zapalovaly svíce, které se

předtím žehnaly. Jejich plamen symbolizoval čistotu Panny Marie. Slavením Uvedení Páně do chrámu se všechny výše uvedené pohanské svátky měly vytlačit. Procesí se svícemi mělo nahradit amburbalský průvod kajícího charakteru. To vysvětluje používání fialových oděvů v procesí 2. února a jeho kající charakter až do 60. let 20. století. Pokud křesťanský Východ stále vnímal charakter tohoto svátku jako svátek Pána, tak na Západě vidíme převládat charakter mariánský i díky předpokladům v pohanské kultuře a zvykům, které nahradil.

Když hledíme na původ a s tím spojené zvyky tohoto svátku, dominuje zde symbolika světla. To jasně zaznívá i ve slovech evangelia, kde starý Simeon držíc v náručí Ježíše praví: „...světlo k osvícení pohanům...“ (Lk 2, 32). Tato slova nás přivádějí k symbolu 2. února, jenž držíme ve svých rukou – hromničku. Svíce – hromnička – se v dnešní liturgii žehná v úvodních obřadech a pak jdeme v průvodu s rozžatou hromničkou ke slavení eucharistie. Právě tato svíce dává v mnoha jazycích další názvy tomuto svátku: něm. *Maria Lichtmess*, *Lichtmess*, ang. *Candlemass*, franc. *Chandeleur*, it. *Candelora*, pol. *Matki Bożej Gromnicznej*. Z nejstarších pramenů, jako jsou *Ordines Romani* víme, že papež během procesí směřujícím do baziliky Panny Marie Větší (Sněžné) rozdával věřícím svíce. Není zmínka o jejich žehnání – to přibýlo do liturgie až na přelomu 9./10. století, pravděpodobně zásluhou galsko-germánských vlivů na římskou liturgii. Text

žehnání nacházíme v *Pontificale romanum* ze 12. století. *Pontificale romanum* se v průběhu staletí měnila a v období středověku se v ní objevil element obrany před satanem. V této souvislosti se hromnička dávala do rukou umírajícím. A také se zapalovala v čase bouřek a hromů, na což poukazuje především její slovanský název. U nás se o hromničkách zmiňuje už Tomáš Štítý ze Štítného (kolem 1333–1401/09) ve svém díle *Knížky šestery o obecných věcech křesťanských* (kolem 1376): „*Hromnice světi, aby lidé nesli je ke cti sv. královny ...a také prosí kostel svatý, kdež by koli kdy byly rozžženy v domcích, v kutiech, aby tu neměl ni žádná moci ďábel. Protož když hřímá, sluší je rozžžieti – aby tu nic hrom nemohl uškoditi.*“ Po Tridentském koncilu se svíce žehnala modlitbou, poté se pokropila svěcenou vodou, okouřila se a následoval zpěv chvalozpěvu Simeona (Lk 2,29–32), který je součástí obřadu i dnes.

Svíce je v liturgii především symbolem Krista, jenž je světlem. Význam je tedy jasně Christologický. Donesením této zapálené svíce domů je Christologická symbolika obohacena o prvek, v němž chápeme pozemský život jako cestu s Kristem, ale také vycházíme naproti přicházejícímu Kristu, jako moudré panny z evangelia (Mt 25,1–13).

P.ThDr. Gabriel Rijad Mulamuhlič, O.Cr., Ph.D.)

Převzato s laskavým svolením redakce Setkání, diecézního zpravodaje Českobudějovické diecéze.

(Pozvánka

Třetí Seminář o evangelizaci má téma „Jak dnešní lidé touží po evangelii?“

Již třetí Seminář o evangelizaci proběhne v sobotu 11. března 2023 v Novém Adalbertinu v Hradci Králové. Seminář je určen pro každého člena diecéze, který touží prohlubovat svůj život s Kristem a zároveň být misionářem tam, kde žije. Cílem tohoto setkání je především sdílení a vzájemná podpora při snaze žít podle evangelia a hlásat Boží království.

Hlavním hostem bude P. Josef Prokeš, kněz českobudějovické diecéze a absolvent oboru misiologie na papežské univerzitě Gregoriana v Římě. Téma jeho přednášky zní: „*Jak dnešní lidé touží po evangelii? A jaká je v tom moje role?*“.

V odpolední části Semináře proběhnou workshopy zaměřené na prohloubení osobního života s Kristem i na prohloubení evangelizačního zápalu uvnitř farnosti. Jedná se o následující workshopy: Otcovo srdce (Eva a Martin Beranovi), Farní evangelizační buňky (Jaroslav Šotola), Manželství – povolání k evangelizaci (Táňa a Libor Blažkovi, P. Stanislav Tomšíček), Evangelizace tancem (Jana Hrdinová) a Debata o přednášce – formou synodní skupinky (P. Jan Uhlíř). Seminář bude zakončen modlitbou chval s kapelou Dotek.

Akce se uskuteční pod záštitou generálního vikáře Mons. Jana Paseky, který dlouhodobě usiluje o hledání cest pro evangelizaci v naší diecézi.

Na Seminář je třeba se přihlásit, a sice na diecézním webu www.bihk.cz/evangelizace.

Životní příběh sester Ivany a Blanky Krajčických

Až na východním Slovensku, v košické arcidiecézi, se narodily sestry Krajčikovy. Jejich víra je přivedla mezi ty, kdo **zasvěcují svůj život celoživotní službě Bohu i lidem**. Ivana, která přijala jméno Agneška, je zasvěcená panna. Martina, řeholním jménem Blanka, vstoupila do Kongregace sester Matky Božího milosrdenství. Sestry před Bohem i před lidmi, dvojčata k nerozeznání.

„Narodily jsme se v Gelnici, já jsem o 15 minut starší,“ začala své vyprávění Ivana. Maminčin bratr tenkrát dostudoval gynekologii, nastoupil tam a porod jeho sestry byl jeho první. Ale v Gelnici jsme se jenom narodily, nic víc nás s tímto městem nespojuje.

„Bydlely jsme v Giraltovcích, 30 km od Prešova,“ přidává se Blanka. Oba naši rodiče odtud pocházejí, bývali sousedi, dělil je společný plot, znali se od dětství. Mamka se kamarádila s otcovými sestrami a otec s maminčinými bratry. Další sourozence nemáme. Byly jsme stále spolu, od dětství, přes základní i střední školu. Převážně v jedné lavici. Až nás rozdělila vysoká škola. Hlásily jsme se na obor sociální práce na Filozofické fakultě Prešovské univerzity. Mě vzali a Ivanu ne. Proto nastoupila na Pravoslavnou bohosloveckou fakultu, studovala pravoslavnou teologii v kombinaci se sociální prací.

„Blanka nastoupila do práce v Diecézním kněžském domově ve Velkém Šariši,“ pokračuje Ivana. Po dvou letech se rozhodla jít do řehole a já, protože jsem tenkrát končila školu, jsem nastoupila na její místo. Bylo úsměvné, že lidé si té změny ani nevšimli. Když jsem 2. ledna 2006 přišla poprvé do práce, vedoucí mě představil jako novou sociální pracovníci. A oni mysleli, že je to dobrá novoroční legrace: vždyť to je naše Martina, říkali. Jedna paní dokonce chtěla vidět můj občanský průkaz, tak mně nevěřila. Když jsme byly mladší,

byly jsme si ještě podobnější. Takže jsem nastoupila na její místo a zůstala jsem tam 7,5 roku. Vedle práce jsem ještě 6 let studovala katolickou teologii. Byly to nejkrásnější roky mého života.

„Jsmo vnitřně propojené na úrovni srdce,“ vysvětluje Blanka. Máme stejné zážitky, známe stejné lidi. Tak třeba si vzpomeneme na to, jak jsme byly jako 12tileté někde na výletě. Všechny lidi si tam připomeneme. Nebo potkáme na ulici nějakého člověka a hned se upamatujeme na to samé. Stejně máme i hodnoty a zájmy. Taková harmonie.

◀ V jiném státě a přece spolu

❗ Tradice víry nebyla v rodině Ivany a Blanky Krajčických nijak velká. Ostatně, asi podobně jako v řadě jiných rodin na Slovensku i u nás na sklonku 70. let minulého století.

„Otec je z evangelické rodiny (Evangelická církev augsburského vyznání), ale víru nepraktikoval,“ vysvětluje Blanka. Celý život se věnoval sportu, fotbalu. Hrál, potom pískal, byl trenér děvčat, fotbalový delegát. O víru neměla zájem ani jeho rodina. K víře nás přivedla babička z matčiny strany, pořád jsme k ní chodily, na Vánoce, na Velikonoce, na letní prázdniny. V Giraltovcích bydlely obě babičky, takže jsme šly k jedné a potom ještě ke druhé. Babička nás dala pokřtít, zařídila i církevní sňatek rodičů. Otec musel podepsat, že budeme katolíčky a že nám nebude bránit. Na základě toho se mohli už dříve úředně sezdání rodiče vzít i před Bohem. Všechno to bylo v jeden den a tajně v jiné vesnici, 25. listopadu 1978, na sv. Kateřinu Alexandrijskou. V kostele byli jenom rodiče, svědkové, babička a my. Giraltovcé byly rozdělené na katolíčky a evangelíky a pro evangelickou stranu rodiny „ústupek“ nebyl zrovna příjemný.

„Až půjdou děti z porodnice, bude křest a církevní sňatek, rozhodla babička,“ doplňuje Ivana. Potom si nás vzala pod patronát, vedla nás k víře a my jsme to tak chtěly. Nerebelovaly jsme, právě naopak. K víře nás to stále přitahovalo a rodiče to babičce i vyčítali. Třeba když jsme u ní byly

Libice nad Cidlinou, 2021

Návštěva papeže Františka na Slovensku

na prázdninách, že nás stále vodí do kostela, že to bude mít následky. Ne že by nám vysloveně bránili ve víře, ale atmosféra doma nebyla nejlepší. O víře jsme doma nemluvily, ani o našem prožívání a citění. U babičky jsme se cítily svobodně. Chodily jsme do kostela v neděli, ale přes týden jsme chodily tajně s tím, že jdeme ven. Také jsme chodily tajně na náboženství, protože rodiče měli negativní poznámky a my je nechtěli dráždit. Také jsme nechtěly, aby to vyčítali babičce. Katolické noviny jsme si kupovaly tajně a tajně je četly. Tajně jsme se setkávaly i s P. Pavlem Bačišinem, farářem v Giraltovcích. Jezdil za námi i do Prešova a hlouběji nás uváděl do života víry. Bylo nám tehdy 17 let. Babička a otec Pavel nás naučili modlit se růžencem a všechno ostatní, ale v tichosti. Jim vděčíme za víru. Babička zařídila i naše první svaté přijímání u kněze, který nás křtil. Otec v kostele nebyl, šel na fotbal. Když nám bylo 16 let a chystaly jsme se k biřmování, to jsme už šly samy, z vlastní iniciativy. Připravoval nás prešovský děkan Matěj Babčák a na přípravu rády vzpomínáme. Otec byl opět na fotbale. Tak dozrávala naše víra.

77 O to je vaše víra silnější? Že ji máte ve svém srdci od malička?

„Prošla zkouškami,“ přibližuje růst sester ve víře Ivana. Např. když jsme zlobily, tak otec říkal, že nám zakáže chodit do kostela. Ale víra nás stále fascinovala, přitahovalo nás chodit na faru, mluvit s knězem, sledovat řeholní sestry. Chtěly jsme

o tom světě vědět co nejvíc, četly jsme všechno o Církvi a víře. Byl to svět, který nás od dětství ohromně přitahoval, to se nedá vysvětlit.

„*Otec z nás chtěl mít sportovkyně,*“ doplňuje Blanka. Brával nás na fotbal, házenou, basketbal, skoky na lyžích, formule (úsměv). Za Prešov jsme hrávaly házenou. Já byla v útoku a Ivana brankářka. Rodiče nás dali do sportovní třídy na základní škole i na sportovní gymnázium. Věnovaly jsme se i plavání a reprezentovaly gymnázium na školních plaveckých závodech. Ale duchovní svět vyhrál nad světem sportu.

„*Když jsem byla tak v první, ve druhé třídě, chtěla jsem být kněz,*“ pokračuje Blanka. Potom, to už jsme byly v Prešově, kam jsme se přestěhovaly, jsem poznala řádové sestry. Začala jsem přemýšlet o tom, co jsou to za ženy, jak jsou oblečené, čemu se věnují, odkud přišly, byla to pro mě tenkrát španělská vesnice. S otcem Pavlem jsme probíraly i možnost založení rodiny, také zasvěcený život, řád, sekulární institut ... dával nám číst knihy o tématu povolání, ale my jsme pořád tíhly k tomu duchovnímu.

„*Myslím si, a Blanka to vnímá taky tak, že náš život je dar pro druhé,*“ přidává se Ivana. Vzpomínám, bylo to na střední škole, seděla jsem v první lavici, měli jsme zrovna zeměpis, a já jsem přemýšlela o tom, jaké by to bylo, kdybych šla do

misii. Někam do Afriky, to je dobrá věc! Na co mít rodinu? Dodnes si to pamatuju, jak jsem se dívala oknem a snila o misiích v Církvi, to bylo těsně před biřmováním, bylo mně 16 let.

„*Já jsem taky přemýšlela o misiích, ale nezávisle,*“ přitakává Blanka. Ve věci povolání jsme si ze zásady neříkaly, o čem přemýšlíme, jak to prožíváme, abychom se neovlivňovaly, abychom byly svobodné. V souvislosti s misii si pamatuju, že když jsme se blížily k maturitě a zvažovaly, kam půjdeme dál do školy, vycházela na zadní straně Katolických novin rubrika Misie. Čas od času tam psali salesiáni, kteří měli svoje dílo na Sibiři, kam mohli jezdit na jeden rok mladí lidé jako dobrovolníci. O tom jsem uvažovala, kdybych byla na Sibiři ... ten sníl, zima, začala jsem si představovat, že bych tam k nim šla. Pak z toho sešlo. A světe div se, roku 2018 se mi tato touha splnila. Byla jsem 14 měsíců už jako sestra v Kazachstánu, ale vlastně na Sibiři, protože to bylo na severu země. Tehdy mě napadlo, že touha z mládí se naplnila, že se stala skutečností.

77 V roce 2005 se sestry Krajčikovy poprvé v životě na dlouho odloučily. Blanka odešla do Polska.

„*Kongregace sester Matky Božího milosrdenství u nás na Slovensku v době mého rozhodování ještě nebyla,*“ vysvětluje. První řeholní dům se zakládal, když jsem odcházela do Polska, v Nižném Hrušově.

Spolu na kole

SDM, Krakov 2016

Byla jsem tam při jeho otevření a hovořila s matkou generální o svém úmyslu vstoupit do řádu. Sestry mně tenkrát vzaly věci, odvezly je do Varšavy a já tam přijela týden nato. První rok postulátu byl ve Varšavě, následovaly dva roky noviciátu v Krakově, v roce 2008 jsem složila první sliby a poslaly mě do Čech, měly jsme klášter v Praze na Vyšehradě. Tam jsem byla dva roky a v říjnu 2010 jsem poprvé přišla do Dvora Králové nad Labem.

Nejprve jsem pracovala pro nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Střelka. Pak charita otvírala sociálně terapeutickou dílnu Slunečnice, stala jsem se tam sociální pracovnící. Po třech letech jsem odjela do Říma. No, a po roce se ve Dvoře Králové otvíral Dům sv. Faustyny (DSF), tak jsem se vrátila do Čech a pracovala v něm jako sociální pracovnice. Po roce jsem ale znovu odešla, tentokrát do Krakova, abych se připravila na věčné sliby. V Krakově jsem zůstala pět let.

„Já jsem přišla do Dvora v srpnu 2017, na pozvání sestry Ludmily Matyskové, která mi nabídla práci v Charitě,“ navazuje Ivana. Sestru Ludmilu jsem poznala, protože chvíli působila v Nižném Hrušově. Dojžděla k nám do Prešova, kde jsme v roce 2015 založili Faustinum. Navíc, byla jsem v té době nezaměstnaná, tak jsem si řekla, nemám co ztratit, můžu to vzít.

Pro mě je to jako zázrak, kdo by si kdy pomyslel, že my dvě skončíme v nějakém

Dvoře Králové, ani jsme nevěděly, kde to je. Nejprve jsem nastoupila do občanské poradny, pak jsem přešla do pracovního poměru k sestrám, Kongregace mě zaměstnala. 1. ledna 2021 jsem se vrátila do Charity.

„2. února 2017 jsem v Krakově složila věčné sliby,“ přidává se Blanka. Po roce mě Kongregace poslala do Kazachstánu, na zástup na jeden měsíc. Církev zrovna slavila mimořádný misijní měsíc a ten jsem tam prožila. Když jsem se vrátila zpátky, měla jsem v hlavě ustavičně myšlenku: já bych se tam vrátila, zkusila bych jít do misii. Měly jsme tam personální problém. Oslovila jsem generální matku, aby o tom přemýšlela. Po nějakém čase mně oznámila, že mě tam deleguje. V Petropavlovsku jsem pobyla 13 měsíců, právě v době pandemie, a po uvolnění opatření mě už potřeby poslaly do Dvora Králové, protože tady potřebovaly vedoucí do DSF. To už tady Ivana pracovala. Do té doby jsme se vídávaly zřídka, tak 2 – 3krát v roce, a teď se vídáme každý den a k tomu ještě profesně spolupracujeme.

„Máme stejné klienty,“ doplňuje Ivana. Ti, kteří bydlí u sester v DSF, jsou v nepříznivé životní situaci. Blanka ty lidi posílá ke mně do sociální rehabilitace. Znovu prožíváme to, co už jsme jako dvojčata zažívaly na Slovensku. Když přijde klient poprvé a já otevřu, tak nejprve kouká, jestli je to Blanka bez hábitu. Často jejich problémy probíráme spolu, snažíme se

je řešit komplexně, aby naše pomoc byla co nejučinnější. Stavíme svou práci na důvěře, bez ní by byla sice profesionální, ale od nás mohou lidé očekávat ještě něco (na)víc.

Co je měřítkem úspěchu v takové práci?

„Zorientujeme naše klienty v jejich situaci, povzbudíme, podpoříme a na potřebný čas doprovázíme, ale úspěch je těžké definovat,“ vysvětluje Ivana. Je to spíš o pocitu, že se někam posunuli. Někdo neuměl práť, vařit, nebo uklízet, už se to trochu naučil. Jiný utrácel peníze za nesmysly, s námi, když nakupuje, učí se, co je důležitější. Nerozumí úředním dokumentům, s naší pomocí to snad pochopí. Ale jestli je to měřítko úspěchu, to nevím.

„Já bych řekla, že úspěch je, když v nich zůstane pozitivní pocit,“ přidává se Blanka. Jejich život je hodně komplikovaný, nemají rodinné zázemí, jsou tam drogy, alkohol, rozbité rodiny, domácí násilí, samé negativní zkušenosti. Přijdou k nám a my je přijmeme takové, jací jsou. V DSF jsou jako jedna rodina, snažíme se vytvořit rodinnou atmosféru, občas připravíme nějaké pohoštění, jedeme s nimi na výlet, to oni často nezažili, pro ně je to něco nového. Stává se, že když odcházejí, tak děkují a chtějí zůstat. Ale to u nás nejde, dva roky a konec, nemůžeme prodloužit smlouvu.

◀ Dovolená na Slovensku, Velký Rozsutec 1610 m n. m.

◀ Spišská Kapitula, Slovensko

„Tím, že mám hábit, vědí, že jsou v církevní budově. Dáváme jim i duchovní nabídky – návštěvu kněze, o Velikonocích připravíme nějaký program, na Mikuláše k nim přijde sv. biskup Mikuláš, kolem Vánoc uděláme Štědrý večer, ale ne takový světský. Čteme si v Bibli, vyprávíme o narození Ježíše. Kolem Třech králů kněz posvětil jejich přibytky. Žijeme s církevním rokem a oni tak nepřímo, podvědomě s námi.“

„Se mnou chodili třeba uklízet kostel,“ doplňuje Ivana. Jeden mladý muž, když jsem ho vzala do sakristie, mi řekl: poprvé v životě držím v ruce kalich, poprvé vidím patenu, dotýkám se ornátu kněze. Všechno obdivoval, na všechno se ptal, to byla dobrá katecheze. Měl s sebou malého syna a ten se taky o všechno zajímal. Ti lidé žili na okraji společnosti, nikdo se jim nevěnoval a najednou jsme na tu periferii přišly my. Nebo je sestry vzaly na cyklovýlet do Žirče a tam do kostela a na Kuks, to je pro ně nepoznaný svět.“

Kdo by se jim tak věnoval, že by je někam vzal? Já nehledím na čas, na peníze, prostě se jim věnuju, snažím se jim dát, co potřebují. Ty, kteří jsou věřící, beru také na mši svatou autem. Když u nás zrovna není, jedeme do sousední farnosti. Můžou mně kdykoliv zavolat, nemám nějaké hranice. Nemám rodinu a tak jsem k dispozici jim.“

?? Vaše práce vás viditelně zcela naplňuje. Jak vidíte svoji budoucnost? Tady ve Dvoře Králové nad Labem?

„Za sebe říkám, že nevím, protože jsem vázaná tím, co řekne generální matka,“ vysvětluje Blanka. Může mě odvelet někam jinam už zítra. Tak to bylo i s Kazachstánem. Pamatuju, že to bylo 1. října, na svátek sv. Terezie z Lisieux, patronky misií. Matka generální mně zavolala, zda mám pas, potřebovaly nutně někoho, kdo by šel do Kazachstánu. Mám pas, můžu. Kdy? Za dva dny. To bylo v pondělí. V úterý jsem se balila, odjela z Krakova do Varšavy a ve středu o půlnoci jsem letěla.“

„Ani já nevím, protože jako zasvěcená panna sloužím v diecézi, celá je moje působit,“ přidává se Ivana. Teď mám práci tady, ale jsem ochotná kdykoliv, když mi otec biskup řekne, jít kamkoliv. Snažím se nebýt vnitřně vázaná na nic, na nikoho. Moje jediná touha je sloužit co nejlépe Církvi. Jsem ochotná všechno odevzdat, jak bude potřeba. Podřídít se a přizpůsobit. Je to Boží vůle a co já mohu proti ní činit? Nemůžu se vzpírat a ani nechci, to bych se necítila dobře. To je moje celoživotní krédo – jsem k dispozici, a pokud bychom zůstaly „orat brázdu“ ještě nějaký ten čas spolu, je to třešnička na dortu.“

Přišla jsem do de facto neznámého prostředí, a teď tu mám sestru. Můžeme se sdílet, řešit společně problémy, být si vzájemně oporou, ale nemůže to být prioritou, nemůžeme se na to fixovat. My, zasvěcené panny víme, do čeho jdeme. Že nás čeká život, který není vůbec

lehký, neboli pro mladé atraktivní, naopak. Je to život o samotě, s neustálou starostí o své existenční zabezpečení, nejistotou, těžkostmi různého druhu svobodných žen. Navíc bez rodinného nebo řeholního zázemí. Proto zasvěcení musíme velmi dobře zvážit, je to na celý život. Když to dobře zvážím a formuju se v té spiritualitě, tak Pán Bůh dá k tomu milost. Ano, kdyby tady Blanka nebyla, byla bych tady sama a s nikým bych se nemohla sdílet, uvědomuji si jistou tíhu této možnosti. Že zasvěcené panenství je z jedné strany krásné povolání, ale z druhé jakýsi kříž samoty. Stejný nesou třeba i kněží, když jsou sami na faře někde v odlehle vesnici.“

?? Takže, když jste se tenkrát před lety rozhodly srdcem, rozhodly jste se dobře.

„Dobře ... dobře,“ shodují se Ivana a Blanka Krajčickovy. Nelitujeme ničeho. Ani jsme neměly, jak někdo mívá, duchovní krize. Spíš otázky, pochybnosti, přirozené nejistoty. Různé životní situace nás ale pořád ujišťují, že jsme se rozhodly dobře. S Boží pomocí všechno přišlo tak, jak mělo. Kongregace sester Matky Božího milosrdenství i zasvěcené panenství. Svůj život prožíváme vyrovnaně, máme v duši pokoj a klid a neustálou vděčnost Bohu za vše, co s naším životem dělá a že Mu můžeme sloužit.“

Víra a život nemusí být mimoběžky

Přijde mi důležité, abychom dokázali propojovat naši křesťanskou víru s našimi otázkami, obavami a touhami. Jinými slovy, abychom se učili vnímat lidskou existenci v perspektivě radostné zvěsti a evangelium prožívali (a předávali) jako obohacení lidské existence. Vyberu na ukázkou tři všelidská témata: lásku, smrt a naději, a pokusím se ukázat, jak je možné je promýšlet a propojovat se světlem víry.

Láska

Bůh Ježíše Krista je opravdový otec, kterému je milejší, když budou lidské děti trochu přetěžovat jeho trpělivost, než když jej budou ignorovat. Příkaz milovat Boha je vznešená a závazná moudrost života a samotného přežití, přičemž láska v biblickém smyslu není nejprve otázkou pocitu a svobody. Biblická láska je v první řadě praktickou solidaritou v rodině. Můžeme vykreslit obraz: biblická příkázání jsou jako vozová hradba a láska je pravidlem, které chrání malou komunitu uvnitř před vlky a bandity. Láska je solidaritou pro ochranu života před smrtí, která hrozí zvenku. Nejdůležitější je být *uvnitř* vozové hradby. Být uvnitř znamená držet tuto solidaritu. Vozovou hradbou je – přijměte toto přirovnání podle nejstarších dějin USA – Boží lid.

Milovat Boha znamená dodržovat jeho životní pravidla, považovat jeho opravdovou přítomnost za to nejdůležitější

David Bouma

capellanus specialis a docent na katedře kulturních a náboženských studií PdF UHK a katedře filosofie a systematické teologie KTF UK

vůbec. Též Ježíš podle čtvrtého evangelia mluví taktó: Jestliže mě milujete, budete zachovávat mé přikázání. Z tohoto důvodu je Bůh Bible nemyslitelný jako *single*, ale pouze se svým protějškem, svým lidem, neboť přináležitost, sounáležitost a patřit k sobě je všechno. Kdykoliv mluvíme o Bohu, je to ten, který myslí na svůj lid a stará se o něj.

Nechám na čtenáři, zda se mu líbí Bůh zasazený do koloritu divokého Západu a zdali ho oslovila biblická láska nastíněná jako pravidlo solidarity velké rodiny na cestě do nové vlasti. Postupme však k další lidské otázce, ke které křesťanská víra může ledacos důležitého dodat.

Smrt

Skutečnost smrti je největším pokušením, které se – jako každé pokušení – může změnit v setkání s Bohem. Blízkost smrti v Getsemanské zahradě vnímáme správně jako největší Ježíšovo pokušení. Ve smrti vidíme největší provokaci pro každou výpověď o smyslu života. To, že křesťané vtáhli do teodiceje smrt (snahu věřit v Boha navzdory skutečnosti zla ve světě), je onen základní náskok, který získali před židovstvím: Bohu mohu věřit, protože v Ježíši sám zemřel.

Ježíš je pochopitelně ten poslední, který je v umírání Bohem opuštěn. Všichni křesťané po Ježíši směji chápat smrt jako

přechod z exilu do vlasti, neboť Ježíš už je tam. Pavel může říci, že se těší, až bude s Pánem, neboť když umírá, čeká ho na druhé straně někdo, kdo jej přijme s otevřenou náručí. To platí pro všechny křesťany: pro nás neexistuje žádné smrtelné přerušení.

Naděje

Další velevýznamné téma, které lidskou existenci nejen provází, ale přímo umožňuje, je naděje. Když mluvíme o naději, můžeme vzpomenout na poslední interview s marxistickým filozofem naděje Ernestem Blochem. Blízky smrti, shrbený a schoulený v křesle hovořil o naději v budoucí, svobodnější a spravedlivější společnost. Biblická naděje však není ničím abstraktním, nějakou novou kvalitou vědomí. Naději přináší Boží království, které v tělesném vzkříšení vstoupí doslova do konečku všech našich prstů.

Jsou věci, které člověka tak pobuřují, že se stávají zajímavými, tak bláznivé, že přece snad na nich něco bude, tak absurdní, jak se právě často v životě a v dějinách stává. Jaké by to bylo, kdyby mrtvý nezůstal mrtvým a rozpadlý rozpadlým, nýbrž kdyby tím posledním bylo proměnění, příslibení, radost a světlo? Bible však neříká nic menšího než toto: těm, kteří v Tebe věří, bude život změněn, nikoliv vzat.

V jednom z největších děl teologie 20. století s názvem *Mysterium salutis* říká Karl Rahner, že lidská existence s náboženstvím komunikuje zejména ve třech bodech. Slova láska, smrt a naděje označují obsahy natolik srostlé s lidským bytím, že snad právě proto znějí jako otázka po Bohu. A právě s nejhlubšími otázkami lidské existence by mělo rezonovat i naše mluvení o něm.

Diecézní centrum pro rodinu

„Láska všechno omlouvá – všemu věří“

Nový liturgický rok je v plném proudu, ten kalendářní již také, a my se pomalu přibližujeme k závěru našeho „seriálu“ na pokračování. Příště nás čeká už poslední příspěvek, ale je klidně možné, že bychom mohli v podobném duchu pokračovat i nadále. Téma lásky se vyčerpat nedá. Zároveň, tento pokus přenosu „zápisků“ apoštola Pavla a papeže Františka směrem k Vám by měl mít tu nejméně vyčerpávající – a pokud možno praktickou – formu. Tedy, alespoň takový je náš záměr a snažení. Věříme, že všechny dosavadní příspěvky mohou obohatit a povzbudit naše smýšlení o Boží lásce a velikosti člověka. Jaká je tedy Boží láska a velikost člověka? Nedá se změřit.. Tato hodnota je položena v nebi, kam směřujeme – přímo v Boží náruči.

Láska všechno omlouvá, všemu věří, ve všem doufá, všechno vydrží. Tímto způsobem se důrazně podtrhuje dynamika lásky směřující proti stávající kultuře, schopná čelit čemukoli, co by ji ohrožovalo.

Na prvním místě stojí, že „všechno omlouvá“ (*panta stegei*). To je něco jiného než „nevšímá si zla“, protože uvedený výraz se týká používání řeči; může znamenat „nemluvit“ o něčem záporném, co je v druhém člověku. Předpokládá zdržení se soudu, ovládnutí sklonu vyslovovat tvrdé a neúprosné soudy. „*Nezavrhujte, a nebudete zavrženi*“ (Lk 6,37). I když se to přičítá našemu běžnému používání řeči, Boží slovo nás žádá: „*Nemluvte špatně jeden o druhém*“ (Jak 4,11). Vytrvalé poškozování obrazu druhého je způsob, jak si vylepšovat obraz vlastní, jak si odreagovat zášť a závist bez ohledu na to, zda tím někoho raníme. Často zapomínáme, že pomluva může být vážným hříchem, těžkou urážkou Boha, když vážně poškodí dobrou pověst druhých, a tím jim způsobí škodu, která se těžko napravuje. Proto se Boží slovo vyjadřuje tak tvrdě o jazyku, když říká, že je to „svět zla“, který „může poskvřnit celého člověka, zapaluje celý náš život“ (Jak 3,6),

„*je to zlo, které nedá pokoje, plné smrtelného jedu*“ (Jak 3,8). „*Jím zlořečíme lidem, stvořeným k Božímu obrazu*“ (Jak 3,9), avšak láska pečuje o obraz druhých s jemností, a je dokonce schopna uchovávat dobrou pověst nepřátel. Při obraně Božího zákona nesmíme nikdy zapomenout na tento požadavek lásky.

Manželé, kteří se milují, a patří jeden druhému, mluví jeden o druhém dobře, snaží se ukazovat na dobré stránky svého partnera i přes jeho slabosti a chyby. V každém případě raději mlčí, aby nepoškodili jeho obraz. To ale není jen vnější gesto, nýbrž vychází z vnitřního postoje. A není to ani naivita, která se tváří, že nevidí obtíže a slabé stránky druhého, ale je to široký pohled, který vidí slabosti a chyby v celkovém obrazu. Je si vědom toho, že nedostatky jsou jenom část, nejsou celým bytím druhého. Nějaká nepříznivá skutečnost ve vztahu není vztah jako celek. Lze tedy prostě přijmout, že všichni jsme spleť kombinace světél a stínů. Druhý není jen někdo, kdo mě obtěžuje. Je něčím víc. Ze stejného důvodu si nenamlouvám, že jeho láska musí být dokonalá, abych si ho mohl vážít. Miluje mě takový, jaký je a jak to dokáže, se svými limity, ale skutečnost, že jeho láska je nedokonalá, neznamená, že je falešná nebo že není skutečná. Je skutečná, ale omezená a pozemská. A tak vyžadují-li příliš mnoho, dá mi to druhý nějakým způsobem najevo, protože nebude schopen ani ochoten hrát roli nějaké božské bytosti, ani být služebníkem všech mých potřeb. Láska žije s nedokonalostí,

omlouvá ji a umí mlčet ohledně limitů milované osoby.

Panta pisteuei: „všemu věří“. Z kontextu je zřejmé, že se nejedná o „víru“ v teologickém smyslu, ale o víru v běžném výrazu „důvěra“. Neznamená to pouze nepodezřívát druhého ze lži nebo klamání. Tato základní důvěra rozpoznává světlo rozžaté Bohem a skryté v temnotě nebo stále žhnoucí uhlíky pod vrstvou popela.

Právě tato důvěra umožňuje žít ve vztahu svobodně. Člověk nemá zapotřebí druhého kontrolovat, být mu stále v patách, aby zabránil, že mu vyklouzne z náručí. Láska má důvěru, ponechává druhému svobodu, nesnaží se mít všechno pod kontrolou, všechno vlastnit a ovládat. Tato svoboda, která umožňuje vytvářet prostor pro autonomii, otevřenost světu a nové zkušenosti, dovoluje, aby se vztah obohacoval a rozšiřoval. Tak manželé, pokaždé když se znovu setkají, mohou s radostí sdílet to, čeho se jim dostalo a co se naučili mimo rodinný kruh. Současně jim umožňuje žít v upřímnosti a transparentnosti, neboť ten, kdo ví, že mu druhý důvěřuje, a váží si do hloubky jeho dobroty, projevuje se takový, jaký je, aniž by musel něco skrývat. Ten, kdo ví, že ho stále z něčeho podezřívají, že ho bez slitování soudí, že ho nemilují bezpodmínečnou láskou, ten si raději bude držet svá tajemství, skrývat své pády a slabosti a předstírat, že je tím, kým ve skutečnosti není. A naopak rodina vyznačující se pevnou a laskavou důvěrou, kde se přese všechno stále znovu důvěřuje, pomáhá svým členům projevovat jejich vlastní identitu a spontánně odmítat podvádění, faleš a prolhanost.

Milí Boží přátelé, plnost důvěry a svobody ve vzájemných vztazích nesených Boží Láskou a všechno dobré po celý rok 2023 Vám za naše Centrum pro rodinu přeje a ze srdce žehná.

(Knižní tipy

Nakladatelství Paulinky

Jungmannovo nám. 18, 110 00 Praha 1
t. 224 818 757, objednavky@paulinky.cz
www.paulinky.cz

Jacques Philippe

Malá cesta svaté Terezie z Lisieux

Kniha přibližuje jádro poselství mladé karmelitky, jež zemřela ve věku pouhých 24 let v roce 1897 a kterou papež Jan Pavel II. prohlásil o sto let později za učitelku církve. Znamý francouzský autor duchovní literatury přibližuje, v čem spočívá ona „zcela nová cesta“ neboli „cesta důvěry a lásky“, již Terezie objevila, žila a později také předávala druhým. *Brož., 173 s., 249 Kč*

Ermes Ronchi

Klíčové otázky evangelia

Meditace pronesené při duchovních cvičeních pro papeže Františka a římskou kurií. Papež o nich řekl, že „Ježíšova slova, o nichž jsme rozjímali, nám ukázala cestu, která vede k přilnutí k Bohu, abychom mu pomáhali vtělovat se do tohoto světa“. *Váz., 184 s., 249 Kč*

Katechetické a pedagogické centrum

Vstávej, musíme pryč! Co zde ti muži chtějí? Neboj, nic se ti nestane. Alespoň něco, kde se schováme.

Na zemi uprostřed třídy leží komiksové bubliny s těmito slovy a žáci šesté třídy vymyslí své vlastní příběhy, které potom přehrávají ostatním. O pár minut později, dané bubliny přiřazují k postavám do komiksového vánočního příběhu a připravují si otázky, které by jim pomohly daný příběh pochopit a doplnit si potřebné informace. Nový program do škol pracuje s komiksovými principy a prostředky a dotýká se tématu strachu a odvahy. Byl někdo v biblickém příběhu o narození Ježíše a útěku do Egypta hrdina? Bál se někdo? Co pro vás znamená odvaha v dnešní době? Otázky vedou děti k přemýšlení nad výzvou k odvaze otevřít svá srdce, své životy, své těžkosti ale i radosti, tak jak nás k tomu několikrát v Bibli vyzývá Bůh, a jak nás inspiruje Marie s Josefem ve vánočním příběhu.

Nový program o odvaze a strachu je další z řady zážitkových programů, které se v letošním školním roce nabízely do škol v celé diecézi. Díky novým lektorům z řad katechetů, ale také studentů z pedagogických škol, se je v tomto pololetí podařilo rozšířit do více míst. Během předvánočního období jsme navštívili téměř 30 základních a středních škol a oslovili více než 1900 žáků a studentů. Díky flexibilitě našich lektorů jsme se pohybovali v různých koutech královhradecké diecéze, tedy nejen ve školách v Hradci Králové, ale také v Broumově, Chocni, Ledči nad Sázavou, Nové Pace, v okolí Chotěboře, Kutné Hory atd. Programy se týkaly doby adventní, vánoční či slavnosti Zjevení Páně lidově Tří králů.

Všechny naše programy jsou založeny na zážitkových metodách a vedou děti k zamýšlení se nad danými otázkami a jejich

řešení při vzájemné diskuzi. Programy jsou akreditovány MŠMT a jsou určené pro všechny typy škol. Vzhledem k pozitivní zpětné vazbě, kterou jsme od navštívených škol získali a poptávce, kterou zaznamenáváme, bychom rádi rozšířili naše lektorské řady a v této preevangelizační činnosti pokračovali. Proto už nyní připravujeme další programy, které se budou věnovat křesťanským svátkům (především Velikonocům) či významným křesťanským postavám. Na počátku března se pak uskuteční školení těchto nových programů pro všechny zájemce z řad katechetů, pedagogů či studentů, kteří by se chtěli společně s námi rozjet i ve druhém pololetí do škol celé královhradecké diecéze.

Mgr. Markéta Rumpíková)

Katechetické a pedagogické centrum Biskupství královéhradeckého
Vás srdečně zve na

Duchovní obnovu nejen pro katechety

23.-26. března 2023

v Duchovním a rekreačním centru Marianum v Janských Lázních.

Obnovu vede Mons. Jan Paseka. Duchovní obnovu zahájíme ve čtvrtek 23. 3. v 18:00 hodin večer, ukončíme v neděli 26. 3. obědem.

Cena za osobu a pobyt: 1 / 2 / 3lůžkový pokoj 3590 Kč / 2990 Kč / 2390 Kč.

Více informací naleznete na: www.bihk.cz/biskupstvi/katecheticke-pedagogicke-centrum/kalendar-akci/aktuality

Diecézní centrum pro mládež

Nový Animátorský kurz otevřen

Do Animátorského kurzu se letos přihlásilo celkem 21 účastníků a to nejen z královéhradecké diecéze (jsou zde zástupci arcidiecéze pražské, olomoucké i brněnské diecéze). Kromě týmu z Diecézního centra pro mládež se na přípravě podílí i doprovázející kněz o. Jiří Jakoubek z farnosti Studenec u Horek. Jednotlivé víkendy se konají v našem Diecézním centru života mládeže Vesmír v Orlických horách, kde nám zázemí i spolupráci poskytují vesmírní týmáci.

Co všechno jsme dosud zažili? Máme za sebou dva uskutečněné víkendy a hodiny příprav. První víkend byl plný her, poznávání sebe navzájem i místa, kde se nacházíme – nechyběl čas na osobní modlitbu a sdílení ve společenství. Druhým víkendem nás provázela otázka Kdo jsem já?, kterou nám přijeli pomoci rozluštit hosté ze Dvora Králové s. Dagmar, o. Petr Stejskal a Sára Šimonová.

A co nás během následujících víkendů čeká? Dotkneme se témat jako vztahy, společenství, příprava akcí, vyhoření nebo motivace, základy katechismu a duchovního růstu.

Veronika Pavlišová, Klára Petrová, DCM)

(Knižní tipy

Nakladatelství Portál

Portál, s. r. o., Klapkova 2, 182 00
Praha 8, t. 283 028 111, www.portal.cz
FB: nakladatelstvi.portal

Sissel Gran

Uvnitř jsme stále mladí

Laskavé meditace o stárnutí

Kniha se s velkou laskavostí, humorem a nadhledem vypořádává se situacemi, které přináší stárnutí. Může to být strach z „neviditelnosti“, stavy zuřivosti a protesty spojené s omezením tělesných sil, erotické touhy, stud za nemoci, hierarchie stárnutí, stereotypizace, ztráta „životního svědka“, protijed na stařecký pesimismus a další. Kniha nabízí různé návody, jak se s touto situací konstruktivně vyrovnat. *Brož., 192 s., 339 Kč*

Jaroslav Kopecký

Než všechno zapomenu

Paměti známého salesiána Jaroslava Kopeckého (1924–2014) jsou mimořádným svědectvím o životě salesiánů ve 20. století. Jeho vyprávění se nesoustředí jen na sebe, ale připomíná velké množství dalších salesiánů, kteří žili své povolání navzdory nesčetným protivenstvím. *Brož., 184 s., 199 Kč*

Diecézní biskup Jan Vokál se 5. ledna 2023 osobně zúčastnil s dalšími českými a moravskými biskupy rozloučení s Benediktem XVI. ve Vatikánu na Svatopetrském náměstí, kterému byl přítomen i předseda vlády ČR Petr Fiala.

Papež Benedikt XVI. učitelem církve?

V současné době má katolická církev celkem 37 učitelů: 4 ženy a 33 mužů, kteří mapují celou historii církve, počínaje sv. Irenejem z Lyonu (3. století) až po sv. Terezii z Lisieux (19. století).

Benedikt XVI. byl již před svým odchodem na věčnost považován za důstojného kandidáta na titul učitele církve. Co by to obnášelo a je skutečně Benedikt XVI. vhodným kandidátem? Možná by bylo dobré si nejprve zopakovat, kdo je to učitel církve. Běžně se tento titul uděluje při splnění tří podmínek: zjevná svatost kandidáta potvrzená jeho kanonizací, význam pro nauku církve stvrzený rozsáhlým dílem a učením, které zásadně a trvale přispělo k životu církve a zatřetí formální prohlášení církví, obvykle papežem.

Každý učitel je tedy světec. To však neznamená, že je bez hříchu nebo bez úhony. Životy sv. Augustina a dokonce i sv. Terezie z Ávily poměrně jasně ukázaly, že u některých učitelů církve došlo v průběhu života k zásadní konverzi.

A co Benedikt XVI.?

Benedikt XVI. rozuměl požadavkům a velmi specifické roli, kterou učitelé církve mají. Sám v roce 2012 jako papež dva jmenoval: abatyši a mystičku z 12. století sv. Hildegardu z Bingenu a kněze z 16. století, svatého Jana z Ávily.

Benedikt XVI. je pravděpodobně jedním z nejvhodnějších kandidátů, aby titul učitele církve získal. Je autorem více než šedesáti knih, významných encyklik, více než tisícovky odborných článků, mnoha projevů a komentářů, a dokonce i modliteb.

Je považován za jednoho z největších a nejučtějších teologů v dějinách církve a jeho rozsáhlé dílo pokračovalo i po zvolení papežem v roce 2005. Díky tomu stojí po boku takových učitelů církve jako sv. Řehoř Naziánský, sv. Basil Veliký, papež Lev I. Veliký a dokonce i sv. Bonaventura, na jehož učení byl Benedikt XVI. odborníkem.

Kromě toho měl Benedikt, stejně jako učitelé církve, pozoruhodnou schopnost přiblížit to nejhlubší učení víry na úroveň srozumitelnou každému, což je možné jen za předpokladu, že učitel naprosto ovládá danou látku. To jej řadí do společnosti sv. Františka Saleského, sv. Ambrože či sv. Jana Zlatoústého.

A pak je tu Benedikt XVI. jako pedagog. Byl profesorem teologie, jehož velký záběr zahrnoval fundamentální, dogmatickou, biblickou a spirituální teologii. Jako profesor byl natolik nadaný, že jeho doktorandi založili na jeho počest takzvaný Schülerkreis (studentský kroužek). V tomto ohledu se profesor Benedikt XVI. dělí o společnost s takovými velikány jako sv. Albert Veliký či dokonce i sv. Tomáš Akvinský.

Zdroj:
 Matthew Bunson
 Catholic News Agency – Europe
 překlad Momika Klimentová
 církev.cz)

Přinášet naději

V Náchodě, v kostele sv. Vavřince byli 21. ledna tzv. rozesláni do služby nemocniční kaplani z různých církví působící v Královéhradeckém a Pardubickém kraji. Za Českou biskupskou konferenci se akce zúčastnil biskup Josef Kajnek. O smyslu statutu **nemocničních kaplanů** pohovořil Mons. Pavel Rousek, prezident Diecézní katolické charity Hradec Králové a koordinátor nemocniční duchovní služby v královéhradecké diecézi.

77 Náchodské vyslání nemocničních kaplanů bylo ekumenické setkání. Jak v tomto směru mezi sebou jednotlivé církve spolupracují?

Církve se prostřednictvím České biskupské konference a Ekumenické rady církví domluvily v roce 2006, že budou v této věci spolupracovat. Podobně postupují i kaplani vojenští i další v tzv. kategoriální pastoraci. Uvědomuji si, že je to konkrétní prostor spolupráce i přes to, že nás některé věci dělí, tak tady se spojujeme a postupujeme společně. Uspořádali jsme toto vyslání nemocničních kaplanů v týdnu modliteb za jednotu křesťanů, takže to může být výraz konkrétní vzájemné lásky a bratrství. Může to tak být další krok vítězství nad rozdělením.

77 Po letech existence nemocničních kaplanů, jak se k této instituci staví stát a jak nemocniční zařízení?

Proběhla jednání a výsledkem je dohoda církve s Ministerstvem zdravotnictví z roku 2019. Od té doby se spolupráce rozvíjí a pokračuje. Je možné vnímat určitou osvětu v této oblasti, a tak nemocnice buď žádají o tuto službu, nebo tuto službu nemocničního kaplana nabízíme a domlouváme se na konkrétních podmínkách.

77 Co je stěžejním úkolem nemocničních kaplana?

(Posláním nemocničního kaplana je být nablízku všem, se kterými se v nemocnici potká, nejen pacientům, ale i personálu, pacientům a příbuzným.

Nemocniční kaplan poskytuje duchovní péči pacientům, personálu a návštěvníkům, řídí práci dobrovolníků v oblasti duchovní péče a zajišťuje kontakt s duchovními ostatních církví podle přání pacienta.

77 Dalo by se říci, že trochu fungují i jako „duchovní mobilní hospic“?

Nemocniční kaplan ve zdravotnických zařízeních může být součástí podpůrného a paliativního týmu – paliativní lékař, psycholog a kněz. Tak je snaha komplexně se postarat o pacienta. Jeho posláním je však být nablízku všem, se kterými se v nemocnici potká, s personálem, pacienty, příbuznými.

77 Jakou cestu ušlo nemocniční kaplanství od svého vzniku?

Křesťanství vždy mělo touhu vstupovat tam, kde je potřeba pomoci, kde lidé trpí, kde je potřeba přinést naději. Víme, že kněží vždy vstupovali do nemocnice navzdory všelijakým překážkám. Nyní je běžné, že nemocniční kaplani jsou zaměstnanci nemocnice, jsou součástí nemocničního personálu, a to je veliký pokrok. Je to samozřejmě proces, který pokračuje a hodně záleží na vedení nemocnice a také jak pokračuje osvěta v této oblasti.

77 Kolik máme v naší diecézi takových kaplanů?

Když jsem se poprvé zúčastnil na několikaletém celostátním setkání kaplanů, které obvykle bývá na Velehradě, byl jsem překvapen, že možná polovina kaplanů jsou ženy, tedy nemocniční kaplanky. V ČR je cca 130 nemocničních kaplanů, v královéhradecké diecézi je jich jedenáct, z toho tři ženy.

77 Prochází pravidelnou formací, vzděláváním?

Jak jsem zmínil, každoroční setkání na Velehradě bývá spojeno s duchovní obnovou, vzděláváním. Kromě toho tito lidé mají obvykle formaci a vzdělávání na úrovni diecéze včetně supervize.

Pavel J. Sršeň

Rozvíjet své kněžské poslání

Pro kněze v královéhradecké diecézi je připraven tříletý kurz, jehož náplní bude nejen vzdělávání, ale i setkávání a vzájemné sdílení životních, pastoračních či duchovních zkušeností, které kněží během své kněžské praxe nasbírali. Jedním z garantů projektu je i **P. Prokop Brož**, kterého jsme se na kurz zeptali.

?? Co bylo impulzem pro rozhodnutí začít se systematicky věnovat kněžím v oblasti dlouhodobé, celoživotní formace?

Když v roce 2019 nastoupil do úřadu generálního vikáře otec Jan Paseka, rozhodl se nejprve zmapovat pastorační situaci v diecézi. A tak oslovil všech 14 okrskových vikářů a následně všechny kněze, zaslal jim dotazník s desítkou otázek. Tím shromáždil podklady pro následné osobní jednání s každým okrskovým vikářem a jeho sekretářem. A tak si mohl vytvořit představu o stavu života naší diecéze. Odtud vyvstala iniciativa utvořit poradní skupinu kněží, která by pomohla hlouběji reflektovat situaci života kněží. Tato skupina se začala scházet, celkem se sešla desetkrát, třeba i na vícedenním pracovním zasedání, později v čase covidových lockdownů také formou on-line konferencí. Na závěr tato skupina předložila asi desítku témat, v nichž se odrážela náročnost situace kněží a také zde byly návrhy, jak tuto situaci řešit. V září 2021 tako skupina navrhla, aby se vytvořila malá pracovní skupina, která měla za úkol připravit formační program pro kněze. Nemělo jít jen o vzdělávací cyklus, ale měla za úkol promyslet a navrhnout způsob, jak kněze v jejich celoživotním poslání podpořit. Mezitím papež František vyhlásil synodu o synodalitě, která po celém světě uvedla do pohybu celou církev v říjnu 2021. Z mnoha důvodů se nepodařilo dostatečně zapojit kněze. A tak se nakonec pracovní skupinka rozhodla zúročit zkušenosti synodální metody setkávání a po desítky pracovních setkání

☞ Pro kněze je důležité umět i dobře odpočívat

připravila program pro kněze, který se pracovní nazývá Kněžská služba.

?? Jak byl tento program kněžím představen, jak ho přijali?

Kolem svátku našeho diecézního patrona svatého Klimenta se pravidelně kněží shromáždí na kněžském dnu. Po covidové pauze jsme se sešli ve velmi hojném počtu, nejprve jsme společně v katedrále slavili eucharistii, poté jsme pokračovali v Novém Adalbertinu připraveným programem. Kněžím byl program krátce představen a pak jsme v menších skupinách metodou, kterou jsme si mohli osvojit v rámci synodálního procesu, probrali základní záměr programu. Každý zúčastněný kněz se tak mohl vyjádřit.

?? Jaký cíl si klade tento kurz?

Obnovenou podobu kněžské služby. Díky synodálnímu procesu jsme se mohli naučit naslouchat Duchu Svatému a hlouběji vnímat a rozlišovat aktuální výzvy, znamení doby, jak se říká. Kněžské povolání je velmi vzácná veličina v životě církve. Nejde jen o systemizovaná místa v církvi, aby bylo postaráno o její chod, podobně jako i ostatní instituce musí mít dostatek vedoucích míst, aby mohly správně fungovat. Každý kněz musí být pulsujícím srdcem církevního společenství, musí vyzařovat sílu, světlo, dodávat energii všem kolem sebe. Musí mít ve svém srdci oheň Ducha, aby mohl přivádět lidi ke Kristu. Jak takového cíle dosáhnout, když se na kněze doslova valí starosti nejrůznějšího druhu, kněžské povolání je jedno ze společensky nejméně ceněných, platnost a hodnota kněžského poslání je neustále zpochybňována nejen zcela zřejmými skandály, ale dlouhotrvajícím zpochybňováním kněžského životního stylu? Podobně jako každá profesní skupina si nakonec i kněží musí svoje místo pod nebem najít sami, samozřejmě že při tom zůstávají v živém, poctivém dialogu s ostatními bratry a sestrami v rámci církve a spoluobčany v rámci civilní společnosti.

?? Je možné nahlédnout pod pokličku a dozvědět se o kurzu více?

Samozřejmě, není to nic tajného. Je určen pro všechny kněze. Z hlediska formy kurz využívá již generacemi osvědčené měsíční setkávání kněží po vikariátech, které má svou provozní část, kde se řeší praktické záležitosti, a také svou duchovní

část. Do šesti těchto setkání, po dobu tří let, je nyní připraven duchovní program, v němž se kněží mohou metodou duchovní konverzace, jak jsme si ji mohli osvojit v rámci synodálního procesu, postupně věnovat základním tématům a rysům kněžského života. Podle dekretu 2. vatikánského koncilu o službě a životě kněží *Presbyterorum ordinis* je možné nahlížet kněžské poslání podle tří tzv. mesiášských poslání (tria munera): prorockého, kněžského a královského (pastýřského). A tak jsou pro každé setkání připraveny nejprve pracovní texty, které si každý kněz může pročíst a promyslet. Pak je zvoleno téma s několika otázkami, které mají posloužit kněžím při tzv. duchovní konverzaci. Samozřejmě nemůže chybět úryvek z Písma svatého, jímž se každé setkání uvede, aby do duchovního rozlišování vneslo správné světlo.

77 Jak to kněží přijali?

Jsme teprve na začátku. Z prvních reakcí je možné zmínit např. „*chodím na vikařiátka dlouho, toto jsem tu zatím nezažil.*“ Do sdílení se zapojili i ti, kteří často nepromluví. Z druhé strany je zde také nedůvěra, dokonce nepřijetí. Myslím, že kněží mají právo na svůj způsob reakce a zpětné vazby, protože kněžství je citlivá, osobní a intimní věc každého kněze. Program je tříletý, takže dává prostor

k tomu, aby si to každý kněz osvojil po svém. Nejde totiž o další učení, i když to je samozřejmě také potřeba, ale o obnovu radosti z kněžského povolání, důvěry mezi kněžími navzájem a schopnosti všechno svěřovat Kristu a jeho Duchu.

77 Kdo budou lektory, jaké se očekávají výstupy?

Používáme metodu duchovní konverzace, která má jasná pravidla. Témata jsou také připravena. Lektory jsme si – pod vedením Ducha Svatého – vlastně navzájem všichni. Je třeba se učit naslouchání, brát vážně, co má spolubratr na mysli a srdci a učit se rozlišovat nosná témata a způsoby praxe. S tím souvisí i výstupy. Někteří členové korintské církevní obce nepřijímali svatého Pavla, že prý musí mít pověřující listinu. Na to apoštol reaguje slovy: „*Naším listem jste vy. Máme ho vepsaný do srdce, všichni lidé ho znají a mohou číst*“ (2 Kor 3,2). Modlíme se společně za to, abychom obnovili tento druh pověření a jeho ověřování: jako kněz se duchovně ztotožnit s církevním společenstvím ve svém srdci a odtud rozvíjet kněžské poslání pod vedením Ducha Svatého v kněžském společenství spolu s biskupem, který slouží celému presbyteriu.

Pavel J. Sršeň)

(Knižní tipy

Karmelitánské knihkupectví

Velké nám. 36/45, 500 01 Hradec Králové, telefon: 495 063 173
e-mail: hradeck@kna.cz
web: eshop.cirkev.cz

Jan Graubner

V tichu

Člověk nemůže stále přijímat informace, tak jako nemůže stále jíst. Potřebujeme ticho, abychom mohli být sami se sebou, abychom se mohli s odstupem vracet k tomu, co jsme prožili či slyšeli, abychom si utříbili myšlenky – abychom to všechno probrali s Bohem, přijali jeho výzvy a nakonec mu všechno odevzdali. *Brož., 104 s., 199 Kč*

Clara Lejeune-Gaymardová

Život pro zavržené

Jérôme Lejeune je jedním z otců moderní genetiky, odhalil příčinu tzv. Downova syndromu. Svůj objev využíval výlučně k tomu, aby pomáhal, nikoli eliminoval lidi, kteří se s touto nemocí inteligence narodili nebo byli počati. Jeho pokora i pronikavé názory oslovují mnohé dodnes. *Brož., 176 s., 299 Kč*

POSTNÍ DUCHOVNÍ OBNOVA
v Arcibiskupském kněžském semináři v Olomouci

obnovu vede
P. Jaroslav Němec, SDB
24.-26. února 2023

VIR
pro svobodné muže, kteří rozlišují své povolání (17-35 let)

Srdečně zvou bohoslovci
www.knezskyseminar.cz

Řady řádů a jak se v tom vyznat?

Církevní řády

Řády (latinsky *ordo*) jsou nejstarší formou řeholního společenství. Každý řád se řídí určitou řeholí, tj. souhrnem předpisů, které upravují řeholní život a jsou téměř vždy sepsané samotným zakladatelem řádu. Osoby, které do řádu vstupují, procházejí noviciátem, tj. zkušebním obdobím, kdy si v klášteře ověřují, zda se mohou a chtějí tomuto zasvěcenému životu věnovat až do smrti. Do řeholního stavu se vstupuje přijetím evangelijních rad, složením veřejných slibů chudoby, čistoty a poslušnosti. Tyto sliby jsou nejprve časné, skládají se na dobu ne kratší než 3 léta a nepřekračující 9 roků, a po nich následují slavné sliby, které znamenají trvalé zasvěcení se Bohu a setrvání v řeholním společenství.

Ti, kdo se k tomuto způsobu života zavázali řeholními sliby, se označují jako mniši, mnišky, řeholníci, řeholnice, bratři nebo (řádové) sestry.

Kongregace

Kromě církevních řádů začaly v 16. století podle předpisů Tridentského koncilu vznikat kongregace (lat. *congregatio*, tj. shromáždění). Lišily se tím, že místo slavných slibů měly tzv. věčné sliby s menší závazností a většinou netrvají na odděleném životě v klášteře, ale usazují se naopak ve městech a věnují se působení ve společnosti.

Život v klášteře

Rozšířeným způsobem života mnoha řádů je společný život v klášteře neboli konventu. Každé místní společenství řeholníků je podřízeno jednomu představenému (opat, abatyše atd.) a v čele celého řádu stojí opat primas nebo generální představený.

V klášteře se řeholníci společně modlí, a to především tzv. liturgií hodin, která je veřejnou modlitbou církve sestavenou tak,

aby Boží chvála posvětila celý průběh dne a noci. Prostor je také pro chvíle ticha, meditaci, kontemplaci a adoraci. Středem života křesťanského společenství je společné slavení mše svaté. Život v klášteře kromě modliteb naplňuje také práce, společné stolování a chvíle rekreace. Vedle mnichů mohli být členy řádu i laičtí bratři (konvrši), kteří neskládali slavné sliby a vykonávali především manuální práci. Znakem zasvěcení a svědectvím chudoby je řeholní oděv, tzv. hábit, který je pro každý řád specifický.

Každé řeholní společenství má vlastní zaměření (charisma), obvykle charakterizované principy života svého zakladatele, ale „*těžištěm činnosti řeholních řádů je milosrdná služba trpícímu člověku, která byla historicky realizována především v péči o nemocné a potřebné*“, jak je uvedeno na stránkách rehole.cz.

Řády a kongregace katolické církve působící v Česku

V České republice působilo k 1. 1. 2019 celkem 31 mužských a 63 ženských řeholních institutů. K tomuto datu u nás žilo celkem 656 řeholníků a 1065 řeholnic, z toho je 42 řeholních studentů bohosloví, 26 řeholních noviců a 17 novickek.

Nejvíce řeholnic žije v Arcidiecézi Praha (283), následuje Diecéze Brno (212) a Arcidiecéze Olomouc (187), nejméně naopak v Diecézi Plzeň (17). 29 sester studuje nebo pracuje v zahraničí. V ČR je celkem 95 mužských a 138 ženských

řeholních komunit (klášterů, domů v jednotlivých městech a obcích).

Předsedou Konference vyšších představených mužských řeholí je břevnovský arcipat P. Prokop Siostrzonek OSB a předsedkyní Konference vyšších představených ženských řeholí se stala v říjnu minulého roku S. M. Krista Chládková OP, generální představená České kongregace sester dominikánek.

Existuje celá řada řádů, které jsou obvykle rozděleny na mužské a ženské větve. U některých řádů existuje i třetí řád, jehož členové (terciáři) žijí civilním životem mimo klášter.

Některé řády působí mezi laiky, například ve školství nebo zdravotnictví, v jiných naopak žijí členové v přísném odloučení uzavření v tzv. klauzuře.

Podle druhu se řeholní řády člení na mnišské, řeholní kanovníky, řády žebravé, řeholní kleriky a rytířské řády. Podle druhu apoštolátu (zaměření) se rozlišují řády kontemplativní, činné (školství, ...) a kontemplativně činné.

Kontemplativní řády

Kontemplativní neboli rozjímavé řády se věnují primárně modlitbě a rozjímání, na rozdíl od činných, které se věnují apoštolátu ve světě. Způsob své obživy zajišťují klášterní produkcí. Členové těchto řádů žijí v přísné klauzuře, tzn. v přísném odloučení od venkovního světa.

- **Benediktini** jsou nejstarším existujícím mnišským řádem západního křesťanství, který se řídí se *Řeholí sv. Benedikta z Nursie* z počátku 6. století. Mottem řádu se stalo heslo „*Ora et labora*“ – česky „*Modli se a pracuj*“.

- **Trapisté** jsou členové *Řádu cisterciáků přísné observance*, který navazuje na benediktínskou tradici. Mniši zachovávají

mlčenlivost, neboť ticho vytváří prostor pro vnímání Boha. V ČR vznikly v poslední době dva nové kláštery, v Novém Dvoře a v Poličanech.

- **Cisterciáci** jsou mnišským řádem ze 12. století a jejich zakladatelem je sv. Robert a jejich zásluhou byly kolonizovány mnohé do té doby pusté oblasti západní a střední Evropy.

- **Premonstráti** jsou členové duchovního řádu řeholních kanovníků a řídí se *řeholí sv. Augustina*. Jejich hlavní činností je kazatelství, práce v duchovní správě, vědě a školství. V ČR jsou společně se salesiány největším mužským řeholním institutem.

- **Augustiniáni** se řídí *řeholí sv. Augustina*, která je na rozdíl od Řehole sv. Benedikta stručnější a poskytuje řeholníkovi možnost větší míry vnější činnosti.

- **Karmelitáni** patří do katolického řádu založeného ve 12. století poustevníky žijícími v ústraní v pohoří Karmel v dnešním Izraeli. Jejich spiritualita klade důraz především na kontemplaci, bratrské společenství a službu uprostřed lidu.

Školské řády a kongregace

Hlavním posláním školských řádů je zakládání školek, škol a vzdělávacích institucí. Věnují se primárně mládeži a provozují také domovy mládeže.

- **Piaristé** patří do *Řádu zbožných škol* a zaměřují se na zřizování a správu škol, výuku, pastorační, výchovu dětí a misijní činnost. Řád založil sv. Josef Kalasanský v 16. století.

- **Jezuité**, nebo-li *Tovaryšstvo Ježíšovo*, je jedním z největších a nejvýznamnějších řeholních řádů římskokatolické církve, založeným sv. Ignácem z Loyoly v 16. století. Jeho činnost se soustřeďuje zejména na pastorační a misijní činnost a na oblast vědy a vzdělávání.

- **Salesiáni Dona Boska** jsou spolu s premonstráty nejpočetnější a nejvíce

zastoupenou kongregací v ČR, působí v ní 18% všech mužských řeholníků v naší zemi. Kongregaci založil italský kněz sv. Jan Bosco v roce 1859 a za heslo si zvolil slova „*Dej mi duše, ostatní si vezmi*“. Salesiáni se primárně věnují výchově mládeže a misiím.

- **Voršilky** nebo-li **uršulinky** je společenství založené v 16. století Andělou Mericiovou a zaměřuje se na pastorační, evangelizační a výchovu mládeže.

- **Anglické panny** jsou nejstarší ženskou řeholní kongregací založenou Angličankou Mary Wardovou v 17. století a jejich hlavním posláním je výchova ve školách a péče o potřebné v domovech důchodců a v nemocnicích.

- **Petrini** patří do *Kongregace bratří Nejsvětější Svátosti*, která byla založena v roce 1888 českobudějovickým knězem Václavem K. Petrem a jsou jedním z mála původně českých řádů nebo kongregací. Zabývají se kněžským působením a výchovou chlapecké mládeže.

- **Petrinky** jsou sestry *Kongregace sester Nejsvětější Svátosti* a vyznačují se úctou k Nejsvětější Svátosti (každá sestra koná denně půlhodinovou adoraci),

výchovou a vyučováním dívek a dívčí mládeže, péčí o nemocné a staré občany a zhotovováním bohoslužebných rouch. Kongregace byla založena v 19. století Marií Magdalénou Šebestovou v Českých Budějovicích.

- **Eucharistiáni**, plným názvem *Kongregace kněží Nejsvětější Svátosti*, byli založeni v 19. století sv. Petrem Juliánem Eymardem a jejich cílem je prohlubovat úctu katolické veřejnosti k eucharistii.

- **Redemptoristé** jsou členové *Kongregace Nejsvětějšího Vykupitele* a jejich posláním je následovat Krista, hlásat Boží slovo chudým a žít podle evangelních rad chudoby, čistoty a poslušnosti. Kongregace byla založena v 18. století sv. Alfonsem z Liguori.

- **Školské sestry** jsou nazývány také **Notredamky** a zaměřují se na výuku a výchovu dětí. *Kongregace Chudých školských sester de Notre Dame* byla založena v Německu v 19. století bl. Karolinou Gerhardingerovou.

- **Salvatoriáni** jsou členové *Společnosti Božského Spasitele* a jejich typickým rysem měla být univerzalita a soustřeďují se na duchovní službu ve farnostech.

● Komunita bratří Společnosti sv. Vincenta de Paul, žijící v Dobrušce

Založil ji německý kněz Jan Křtitel Jordan v 19. století.

- **Pallotini** jsou řeholníci Společnost katolického apoštolátu založeného v 19. století římským knězem Vincentem Pallottim, jehož odkaz je, aby „pomocí modlitby a skutků dělali všechno, aby svět poznal a zamiloval se do Ježíše“.

- **Cyrylky** jsou ženskou apoštolskou kongregací, jejich činnost je především výchovná, pastorační a sociální a směřuje k cíli, „aby všichni jedno byli“.

Ošetřovatelské řády a kongregace

Ošetřovatelské řády a kongregace hrají významnou roli v rámci poskytování ošetřovatelské péče. Napříč celou republikou zřizují nemocnice, domovy pro seniory, pečovatelské a azylové domy a pracují v hospicích. Do charitativního díla církve se zapojují obzvláště modlitbou, prací a službou nemocným, trpícím a potřebným.

- **Alžbětinky** jsou členky *Řádu svaté Alžběty* založeného v 17. století a jeho patronkou je sv. Alžběta Durynská. Hlavním posláním řeholnic je ošetřovat nemocné a poskytovat pomoc potřebným a chorým v nemocnicích, které byly zakládány při všech konventech.

- **Boromejky** jsou nejpočetněji zastoupenými řeholnicemi v celé ČR (celkem 127) a patří do *Kongregace Milosrdných sester svatého Karla Boromejského*, založené v 17. století Emmanuelem Chauvenem. Soustřeďují se na péči o nemocné, chudé a lidi na okraji společnosti.

- **Milosrdní bratři** jsou členové *Hospitálského řádu svatého Jana z Boha* (dříve *Špitálního řádu milosrdných bratří*). Jedná se o laický (tj. nekňěžský) církevní řád založený sv. Janem z Boha v 16. století, který svou činnost zaměřuje na péči o nemocné.

- **Milosrdné sestry svatého Kříže** patří do řeholní kongregace založené švýcarským kapucínem Theodosiem

☞ Sestry Kongregace Milosrdných sester sv. Kříže, žijící v Hradci Králové

Florentinim v 19. století, Kongregace se věnuje hlavně pomoci nemocným a potřebným a práci ve školství.

- **Šedé sestry** jsou členky *Kongregace Šedých sester III. řádu sv. Františka* založené v Praze dvěma rodnými sestrami Plaňanskými (Marií Xaverií a Annou Dulcelinou) a jejich přítelkyní F. J. Grossmannovou v 19. století. Jejich úkolem je péče o nemocné a pečovatelská služba.

- **Františkánky** jsou v ČR velmi hojně zastoupené, celkem 268. Kromě již zmíněných *šedých sester*, „křížových“ se jedná o *rafaelky*, *františkánky apoštolátu*, *františkánky Neposkvrněného Početí Panny Marie*, *sv. Rodiny*, *Školské*, *františkánky z Opavy* a *misijní Nejsvětějšího Srdce*.

- **Vizitantky** patří do *Řádu Navštívení Panny Marie*, který byl založen sv. Františkem Saleským a sv. Janou Františkou de Chantal v 17. století. Úkolem tohoto řádu je žít v napodobení vnitřních i vnějších ctností Panny Marie a spojovat tak rozjímání se službou nemocným a potřebným.

- **Sestry Matky Terezy**

Žebravé řády a kongregace

Žebravé řády, nazývané také mendikanti, jsou řeholní řády, které se zřekly vlastnictví nejen na úrovni jednotlivců, ale i společenství jako celku (řádu). Na rozdíl od nežbravých řádů nedisponují pozemkovým ani jiným majetkem k zabezpečení provozu svých klášterů a jsou závislé na vlastní práci a darech dobrodinců. Kláštery žebravých řádů vznikají od počátku 13. století.

- **Klarisky** jsou ženským řádem *Chudé sestry svaté Kláry*, založeným sv. Františkem z Assisi roku 1212 jako tzv. druhý řád menších bratří na podnět svaté Kláry. Klarisky žijí v odloučenosti v klauzuru kláštera a nemají žádnou apoštolskou či charitativní činnost, jejich misíí uvnitř církve je zůstat ponořeny v modlitbě.

- **Františkáni** patří do *Řádu menších bratří* založeného sv. Františkem z Assisi v roce 1209 a později rozděleného na další tři větve: observanty, kapucíny a minority. Základ františkánské řehole vychází ze společného života, fraternita (bratrství) je jedním ze základních prvků františkánské spirituality, a chudoby.

- **Kapucíni** vznikli v 16. století zásluhou prvního představeného Mettea z Bascio. Charisma řádu vyjádřil sv. František hned v úvodu své Řehole: „*Řehole a život menších bratří je toto: Zachovávat svaté evangelium našeho Pána Ježíše Krista, životem v poslušnosti, bez vlastnictví a v čistotě.*“

- **Minorité** patří do Řádu menších bratří konventuálů a také jejich cílem je žít v naprosté chudobě a odříkání a věnovat se službě Bohu, kázání, misiím domácím i zahraničním (převážně zaměřených na lidové vrstvy) a duchovní správě.

- **Dominikáni** jsou členové *Řádu bratří kazatelů* založeného ve 13. století na základě Augustinovy řehole španělským knězem Domingem de Guzmánem – sv. Dominikem. Jejich mottem je: „*Veritas (pravda); Laudare, Benedicere, Praedicare (chválit, dobrořečit, kázat)*“.

- **Servité** patří do *Řádu služebníků Mariiných* založeného ve 13. století sedmi zakladateli. Základním posláním servitů je šíření mariánské úcty, zejména pak k Panně Marii Sedmibolestné.

- **Trinitáři** jsou členové *Řádu trinitářů* založeného na konci 12. století Janem z Mathy a Felixem z Valois ve Francii jako společenství řeholních kanovníků. Hlavní náplní řádu bylo shromažďovat prostředky na vykupování zajatců z muslimských rukou. Dnes řádoví bratři vypomáhají v duchovní správě katolických farností, konají misie mezi křesťany i nekřesťany a sbírkami podporují výchovnou činnost zejména v zemích Třetího světa.

- **Vincenky** patří do *Kongregace Milosrdných sester svatého Vincence de Paul* a jejich posláním je péče o seniory, děti, dlouhodobě nemocné, tělesně a duševně trpící.

- **Paulíni/pavlíni** jsou členové *Řádu svatého Pavla prvního poustevníka* založeného ve 13. století v Uhersku a jméno převzali po poustevníku sv. Pavlu z Théb. Náplní činnosti řádu je rozjímání a pastorační práce, klade se také velký důraz na vzdělání.

- **Pauláni** patří k *Řádu Nejmenších bratří sv. Františka z Pauly* a byli založeni sv. Františkem z Pauly v 15. století. Základem jejich spirituality je pokora, láska k Bohu a kajicnost a snaha o smíření.

Rytířské řády

První rytířské řády byly zvláštními formami duchovních řádů tvořených rytířmi, které měly za úkol plnit vojenské úkoly v souvislosti ochrany Evropy či Svaté země před nevěřícími. Původní myšlenkou církevních rytířských řádů byla péče o nemocné poutníky nebo ochrana poutnických cest do Svaté země, ale ve vrcholném středověku však vstupoval do popředí ozbrojený boj pro obranu křesťanství před islámem, pohanstvím, schizmatismem či kacířstvím. Činnost duchovních řádů, které se dochovaly do dnešní doby, je výlučně dobročinného charakteru.

- **Maltézští rytíři** vznikli v 11. století na území křesťanského Jeruzalémského království ve Svaté zemi. Původně bylo jejich úkolem ochrana poutníků a vojenská obrana křesťanství, nyní se věnují službě trpícím.

- **Misionáři obláti Panny Marie Neposkvrněné** byli založeni v 19. století Evženem de Mazenodem. Jejich hlavním posláním je hlásat radostnou zvěst lidem, kteří o Ježíši Kristu a jeho evangeliu ještě neslyšeli, nebo těm, ke kterým obvyklá pastorační péče Církve nedosahuje.

- **Křížovníci s červenou hvězdou** jsou jediným církevním rytířským řádem založeným v Českých zemích a současně o jediným mužským řádem založeným ženou, sv. Anežkou Českou v 13. století. Jejich hlavním cílem bylo ošetřovat nemocné, zestárlé, chudé a opuštěné, v současné době řád existuje jako společenství řeholních kanovníků, kteří působí v duchovní správě.

- **Johanité**, jejichž řehole byla potvrzená ve 12. století, zdůrazňovala povinnost ochraňovat věřící, pečovat o nemocné poutníky, pomáhat potřebným a bránit Jeruzalém před muslimy.

☛ Sestry Kongregace Školských sester svatého Františka, žijící v Hoješíně u Seče

- **Němečtí rytíři**, jejichž řád vznikl ve 12. století v Jeruzalémském království na území pozdější Palestiny, byli jedním z největších a nejmocnějších křesťanských rytířských řádů středověku. Jejich úkolem byla pomoc potřebným a vojenská obrana křesťanství, nyní se zaměřují na provoz a podporu zdravotnických a sociálních zařízení a na charitativní oblast, vypomáhají též v duchovní správě.

- **Lazariáni/lazarité** jsou členové *Vojenského a špitálního řádu sv. Lazara Jeruzalémského*, který byl založen v 11. stol. jako jedna z nejstarších charitativních organizací na světě. V současnosti se jedná o řád ekumenický, který po vzoru původní spirituality sdružuje křesťany všech vyznání.

- **Templáři**, celým názvem *Chudí rytíři Krista a Šalomounova chrámu*, byli založeni v roce 1120 jako důsledek první křížové výpravy do Svaté země, jejich úkolem byla ochrana poutnických cest a vojenská obrana křesťanství.

Třetí řády (terciáři)

Třetí řády jsou společenství laiků, kteří žijí v civilním životě (manželé, svobodní, ovdovělí), ale jsou přidruženi k některému z existujících běžných řeholních společenství a jejich členům se říká terciáři. V podmínkách svého života se snaží naplňovat ideály, kterými žije řeholní společenství, k němuž jsou připojeni.

Patří mezi ně *Premonstrátský třetí řád*, *Třetí řád svatého Dominika*, *Třetí řád sv. Františka z Assisi*, *Karmelitánský terciáři*, *Augustiniánská fraternita*, *Familiáři Řádu německých rytířů*, *Salesiánský spolupracovníci*, *Obláti* (třetí řády benediktinů a cisterciáků) a *Sdružení paulínských spolupracovníků*.

Další řády a kongregace

Z mužských řádů a kongregací v ČR dále působí *jeruzalémští bratři*, *mariáni*, *misionáři sv. Karla Boromejského*, *saletini*, *Institut Chemin Neuf* a *Sekulární Institut Schönstatt-Patres*.

(P. Jean-Baptiste Berthier (1840–1908), zakladatel kongregace Misionářů Svaté Rodiny

(Zjevení Panny Marie v La Salettě ve francouzských Alpách v září 1846 patří mezi nejdůležitější mariánská zjevení

Řeholní řády a kongregace v královéhradecké diecézi (13)

Misionáři Svaté Rodiny (MSF)

„*Žeň je sice hojná, ale dělníků málo*“ ... biblický verš (Lk 10,1-9) inspiroval Jana Berthiera k založení kongregace Misionářů Svaté Rodiny. Je to institut zasvěceného života v katolické církvi, který má za cíl misionářskou práci se speciálním ohledem na pozdní kněžská povolání a pastorační rodiny.

Historie kongregace začala ve francouzských Alpách, v horské vesničce La Salette. V září roku 1846 se tam jedenáctiletému Maximovi Giraudovi a patnáctileté Mélanii Calvatové údajně zjevila Panna Maria. Pasáčkům krav prý předala poselství varující před zlem, jemuž nikdo neunikne. Dobro ale nakonec, podle jejího příslibu, zvítězí. Výzvu vyslyšeli místní biskup a kněží diecéze. Z jejich podnětu vznikli Misionáři Matky Boží z La Saletty (obvykle používaný název Misionáři saletini, zkratka MS). Jedním ze členů byl i P. Jean Baptiste Berthier (1840–1908), zakladatel kongregace Misionářů Svaté Rodiny.

Do Čech přišli první dva saletini v roce 1995. Rok na to jim biskup litoměřické diecéze Josef Koukl svěřil farnost a chrám Matky Boží Královny Hor v Bozkově u Semil. Prvním místním farářem byl jmenován P. Jan Jucha, který přišel do zničené, dlouho neobývané fary. Z té je dnes řeholní dům, kam jako druhý přišel P. Krzysztof Zawada. Po jeho návratu do vlasti byl kaplanem jmenován P. Jacek Zyzak, roku 2002 úřad faráře převzal Krzysztof Mikuszewski a jeho pomocníkem byl jmenován Miroslav Mateňko. Z Bozkova jsou dále spravovány Zlatá Olešnice a Paseky nad Jizerou.

•
” Ale zpátky k Misionářům Svaté Rodiny. Jejich představeným v České republice je P. Andrzej Deniziak, rektor řeholního domu kongregace v Holohlavech u Hradce Králové.

Kongregaci založil Jan Berthier roku 1895. Francie v té době, stejně jako

další evropské země, zažívala krizi rodiny. Společnost byla sekularizovaná, sužovala ji chudoba a přišel také mor. Bylo jasné, že je třeba duchovní služby a pomoci, kněží bylo nicméně málo. Jan Berthier se sešel s papežem Lvem XIII. a dohodli založení kongregace, jejímž cílem bylo tyto problémy řešit. Chtěl to dělat podobně jako saletini, ovšem s tím rozdílem, že zatímco oni se věnovali nejmladším dětem, otec Berthier chtěl pomoci starším. Leželo mu na srdci, aby do řádu mohli být přijímáni i chlapci ve věku kolem 15 let.

Jeho úmyslem bylo založit zvláštní seminář pro ty, kdo se chtějí stát kněžími, ale zabraňuje jim v tom buď vyšší věk (jde o tzv. pozdní kněžská povolání) nebo nedostatek finančních prostředků. Vnímал, že právě k tomu ho Panna Maria v La Salette vyzývala, že jeho kroky povzbuzuje. V té době ovšem nebylo ve Francii snadné založit nové řeholní společenství. Odjel proto do Holandska, kde v Grave našel

bývalá vojenská kasárna. Tam vznikli Misionáři Svaté Rodiny. První starost byla získávat povolání, připravit mladé lidi ke kněžství, plnému životu, a pokud budou chtít víc, posílat je na misie, aby tam naplnili poslání, ke kterému vyzýval papež Lev XIII. První kněží byli v Grave vysvěceni v roce 1905. V roce 1911 se stala nová instituce kongregací papežského práva, roku 1931 byly schváleny její konstituce.

V kongregaci jsou kněží a bratři (ne-kněží). Kněží si musí udělat ten „řád“ individuálně, každý sám se musí starat, aby do svého dne nějak začlenil modlitbu, rozjímání, adoraci, breviář, četbu Bible a mši. Bratři jsou v našich domech v Polsku a mají pevný program, podobně jako jiné řády.

Do Polska přišli Misionáři Svaté Rodiny z Grave až po znovuzískání nezávislosti, tedy po roce 1918. První dům byl založen ve Wieluni v roce 1923, další v Kazimierzi Biskupskim a třetí v Gorce Klasztorne a další v Bablinu. Vedle toho byly zřízeny apoštolské domy pro pozdní povolání, jmenovaly se Colegi Marii. Nové dílo v Polsku rychle rostlo. Už v roce 1938 odešlo 12 kněží na misie do Brazílie, Argentiny, Texasu a do Itálie. Slibný rozvoj zastavila 2. světová válka, už v jejích prvních dnech němečtí okupanti obsadili všechny naše náboženské domy, které proměnili v internační tábory. V noci z 11. na 12. listopadu zastřelili v lese v Paterku provinciála spolu s provinční

radou, 5 kněží a 25 řeholních bratrů. Někteří ostatní byli posláni do koncentračních táborů, kde zemřeli. Po válce se podařilo činnost kongregace obnovit. Dnes je nás hodně přes tisíc, v Polsku kolem 200, tam máme farnosti i exerciční domy pro rodiny a mladé lidi. Působíme v misích v Evropě i ve světě ... Papua Nová Guinea, Madagaskar, Indonésie, Jižní Amerika, Brazílie, Argentina, Chile, USA, Kanada. Ale i Evropa – Norsko, Francie, Německo, Rakousko. Generální dům máme v Římě.

” V díle, jako je naše, by se vůbec neměl brát ohled na národnosti – před Bohem jsme všichni bratři. Jde o to, dělat práci, která je univerzální, neomezená.

V Čechách jsme jenom v královéhradecké diecézi. Koncem minulého století přišel kněz P. Josef Pleszczyński, to bylo ještě za arcibiskupa Karla Otčenáška. Náš provinciál v Polsku nechtěl otci Josefovi zpočátku odchod do Čech dovolit, možná potřeboval také kněze v Polsku, ale on si to nakonec prosadil. Navštívil tehdejšího královéhradeckého biskupa Otčenáška a ten řekl, že by uvítal, kdyby přišel. Páter Pleszczyński tak skutečně přišel

do Čech, a to roku 1993. Začal působit v Bílém Újezdě, kde byl tři roky. Poté do roku 1996 působil ve Dvoře Králové nad Labem. Bohužel pak vážně onemocněl, staraly se zde o něj sestry Matky Božího milosrdenství a duchovní službu přišel vykonávat na zástup P. Jerzy Zięba. Ještě jako bohoslovec jsem pátera Pleszczyńskiego v roce 2000 navštívil ve Fakultní nemocnici v Hradci Králové. Zemřel začátkem srpna 2001 v hospicu v Červeném Kostelci.

Oficiální smlouva s tehdejším biskupem Dominikem Dukou je z roku 2005. Zpočátku jsme patřili pod provinční dům v Polsku, 28. září toho roku byl v Holohlavech ustanoven řeholní dům Svaté Rodiny. Jsme samostatná komunita. O tom, kam půjdeme, rozhoduje s vědomím provinciála diecézní biskup. Náš dům v Holohlavech je fara naproti kostelu sv. Jana Křtitele. Barokní budova, kterou vlastní farnost, pochází z roku 1760 a je chráněná jako kulturní památka. Tam se sjíždíme, setkáváme.

„V současné době nás je v královéhradecké diecézi devět,“ pokračuje rektor řeholního domu P. Andrzej Deniziak. V Rychnově nad Kněžnou působí jeden nový misionář P. Radosław Deręgowski a jako správce farnosti P. ThMgr. Mariusz Jan Robak. Mimochodem, v roce 2001 obhájil na Univerzitě Adama Mickiewicze v Poznani diplomovou práci „Následování Svaté Rodiny na základě knih Jana Berthiera“.

Řeholní dům Misionářů Svaté Rodiny v Holohlavech. Bývalá fara z roku 1760 je chráněná jako kulturní památka

P. Andrzej Deniziak žehná prostory Sociální rehabilitace v Legionářské ulici ve Dvoře Králové nad Labem, rok 2020

Společně prožitý čas v rámci řeholní komunity je důležité

Misionáři Svaté Rodiny v komunitním domě v Holohlavech

Misionáři Svaté Rodiny (MSF) bývali i ve farnosti Trutnov II – Horní Staré Město a Jaroměř, kde dlouhá léta působil P. Jerzy Zięba. P. Ryszard Boćkowski spravuje Městec Králové, P. Teodor Pajak je jako administrátor v Novém Hrádku v předhůří Orlických hor u hranic s Polskem. Jsme i v krkonošských Horních Štěpanicích, kde působí P. Władysław Marczyński. Emeritní kněz P. Jan Andrzej Czeaka, který dlouhé roky působil ve Dvoře Králové nad Labem, odešel na důchod do Žirče. Tam se po letech vrátila Kongregace sester Nejsvětější Svátosti, která do šedesátých let minulého století provozovala v bývalém jezuitském klášteře Domov důchodců. Sestry by nemohly denně dojíždět do farního kostela ve Dvoře Králové, potřebovaly kněze. Otec Jan Czeaka tak v Žirči slouží lidem trpícím roztroušenou sklerózou, řeholním sestram a vypomáhá ve farnosti. Další misionář P. Mirosław Faş od února 2023 začíná působit ve farnosti Hrochův Týnec.

77 P. Andrzej Denziak přišel do královéhradecké diecéze v srpnu 2009. Za tu dobu poznal, že působení Církve je v Čechách trochu jiné než v Polsku. Nejsou pořád plné kostely. Prožívání víry je v Polsku jiné, stejně jako pojetí tradiční rodiny.

Polská rodina je tradiční, opírá se o křesťanské hodnoty. Všichni jsou pokřtěni, všichni patří do církve. Je zde osobní modlitba, společná modlitba v rodině.

To, co je pro rodinu nejdůležitější, má pak také vliv na jejich osobní a společenský život. Když mají problém, vyřeší to díky společnému vztahu k Bohu.

Česká rodina už tolik nezná klasický model. Jsou tady četnější rozvody, role matky a otce je ohrožena, děti mají více tatínků nebo maminek. Napomáhá k tomu to, že nemají vztah s Bohem a křesťanské hodnoty. Myslí si, že by je to omezovalo, ale ono by jim to pomohlo. Česká rodina má problémy, protože problémy řeší pouze z lidského hlediska, lidskými silami. V Polsku se snaží spolupracovat s Bohem.

Děti čerpají hodnoty pro svůj život z rodiny. Pokud vztahy mezi rodiči nefungují dobře, má to vliv na budoucí chování dětí. Pokud Bůh nic neříká rodičům, nebude nic říkat ani jejich dětem. Ne všichni mladí lidé v Polsku chodí do kostela, ale i tak mají vztah k Bohu, Církvi, mají základy, které tady v Čechách často chybí. Mají kde hledat pomoc a útěchu, když to potřebují. V Čechách je daleko liberálnější výchova než v Polsku v tom smyslu, že se ztrácejí univerzální lidské hodnoty jako je úcta k rodičům, k sobě samému, láska.

V Polsku se tradice více dodržuje na vesnicích, ne až tolik ve městech. Ale je samozřejmostí, že když se narodí dítě, rodiče ho dají pokřtít. Vyrůstá ve víře, chodí do kostela. V Čechách chodí do kostela spíš rodiny v menších městech. Na vesnicích se křesťanská tradice v mladé generaci

dost vytratila, mladí vesnice opouštějí. Dovezou babičku do kostela, ale sami tam najdou cestu jenom na Vánoce nebo o Velikonocích. Asi to chce čas. Navíc, v Polsku se vyučuje znovu náboženství ve školách, tady ne. Děti z různých škol se scházejí třeba na faře.

77 Často zmiňovaným pojmem je dnes krize rodiny. Práce vaší kongregace jako novodobého řádu je tedy velice moderní a aktuální.

Podstatou problému je výchova v rodině, vztahy mezi rodiči a dětmi. Když rodiče s dětmi nemluví, nemají na ně čas, tak hledají někoho jiného. Hledají způsoby, jak získat lásku. Rodiče ale nezastoupí nikdo. Žádná škola, žádná sociální ani církevní instituce, nikdo. Josef, Maria a Ježíš byli rodinou, byť samozřejmě netypickou, která může být v dnešní době příkladem v tom, že každý z nich si byl plně vědom svého poslání a dokonale ho vyplnil. Dokázali to díky tomu, že se otevřeli Bohu a nechali se Jím vést.

V mladých lidech je dnes málo odvahy jít do manželství zodpovědně, vzít na sebe závazky. Vždyť to jde i bez manželského slibu. Dnes jsem přítel(kyně) a zítra být nemusím. Jsou ale páry, které přicházejí s tím, že chtějí uzavřít církevní sňatek. Nebo připravujeme ke křtu dospělé, kteří vyrůstali v rodině nevěřících, to jsou krásné případy. To je vidět, že každý víru prožívá osobně, sám má svou cestu, musí k tomu rozhodnutí dozrát.

Já jsem vyrůstal na malé vesnici, je nás pět bratrů, rodiče už nežijí. Nejstarší se stará o hospodářství rodičů, žijí tam i dva nejmladší bratři. Vychodil jsem tam základní školu a potom vystudoval obor opravář zemědělských strojů s maturitou. Po dvou letech na vojně jsem nějaký čas vyráběl s bratrem ševcovská kopyta, dřevěné formy, které se používají při ruční výrobě bot.

Poblíž mé rodné vsi měli farnost Misionáři Svaté Rodiny. Pořádali pouť do Čenstochové, připojovali se k poutníkům mířícím do světově proslulého místa z Varšavy. Párkrát jsem šel s kamarády s nimi, ale na kněžství nebo na plný život tenkrát ještě nepomýšlel. To až časem, když mně bylo přes 30 let, jsem se začal zajímat, zda bych mohl v té kongregaci působit. Nemyslel jsem na kněžství, spíš jsem uvažoval, že bych tam pomáhal jako řeholní bratr. Ale protože jsem měl maturitu, byl jsem vyzván, abych zkusil seminář. Kdyby to nešlo, vždycky můžu působit jako řeholník. Roční noviciát jsem zahájil v roce 1998, pak jsem odešel do semináře. V diecézi, kde jsem působil, nejsou řeholní společnosti, jenom diecézní kněží.

Rozhodl jsem se dobře. Ze začátku jsem měl obavy, jak to dopadne, jestli to zvládnu, já jsem už od mládí nebyl na nějaké veřejné vystupování. Zjistil jsem ale, že Bůh nedává všechno najednou. Rozhodni se pro jeden krok a uvidíš další, na který ti Bůh dá sílu. Postupně jsem získával určitou jistotu. Můžu pomoci? Ano, můžu. Není to všechno jenom na mně. Je to pravé povolání, pokud je to cesta, kterou On dá a posvětit. Maturoval jsem na jaře 1983 a kněžské svěcení jsem měl v roce 2005. Chtělo to kus odvahy, to rozhodnutí je asi jiné pro mladého člověka, já už byl v letech. Ale po tom rozhodnutí mně spadl kámen ze srdce, všechno bylo přirozené a jak mělo být.

V jednom ze svých dopisů P. Jan Berthier napsal ... „Kdybych vám mohl poslat dojemné dopisy, které dostávám od švýcarského četníka, pekaře, truhláře, od lidí žijících pouze ze své práce, byli byste rozrušení a dojatí.“ Právě těmto opožděným

povoláním, jak se později začalo říkat, zasvětil zbytek svého života, proto založil novou řeholní kongregaci. Věřil, že právě Panna Marie z La Salette si ho zvláštním způsobem vybrala k provedení tohoto díla, proto si ji zvolil za ochránkyni a patronku kongregace.

Od začátku chtěl, aby jeho dílo mělo mezinárodní charakter. Svým studentům to vysvětloval takto: „V díle, jako je naše, by se vůbec neměl brát ohled na národnosti – Němci, Holanďané, Francouzi ... před Bohem jsme všichni bratři. Jde o to, dělat práci, která je univerzální, neomezená. Snažím se vám jít příkladem tím, že přijímám dobře smýšlející kandidáty bez ohledu na to, z jaké země pocházejí.“

Proč své nové dílo nazval P. Jan Berthier Misionáři Svaté Rodiny?

Protože chtěl, aby budoucí řeholníci vyrůstali jako Ježíš, v duchu a atmosféře Svaté Rodiny, aby napodobovali její ctnosti. Když se v domě objevovali noví kněží, otec Jan vždy sloužil mši svatou u malého oltáře Svaté Rodiny, který po večerní modlitbě ještě jednou navštěvoval. Svě učeníky často povzbuzoval, aby milovali a napodobovali Svatou Rodinu.

Hlavním posláním MSF je proto dodnes pastore rodin, misie a pomoc mladým lidem najít správnou cestu svého povolání. Toto poslání většinou naplňují v jim svěřených farnostech – shodně s pastoračním plánem diecézního biskupa.

Misionáři Svaté Rodiny působí především tam, kde jsou podmínky pastorační práce zvláště těžké a nikdo jiný tam nechce působit. Protože je patronkou kongregace Panna Maria z La Salette a vzorem Svatá Rodina z Nazareta, snaží se následovat způsob života podle Ježíše, Marie a Josefa. „Ježíši, Maria, Josefe, osvětte nás, pomozte nám, zachraňte nás,“ ... to je naše misijní a řeholní zvolání, uzavřel naše setkání P. Andrzej Deniziak, rektor řeholního domu kongregace Misionářů Svaté Rodiny v Holohlavech.

Eva Zálešáková)

(Knižní tipy

Nakladatelství Kazda

Nové sady 988/2, 602 00 Brno
objednavky@knihykazda.cz
tel. 725 518 237, www.knihykazda.cz

Ivan Brett

100 her pro každou příležitost

Kniha je plná her, které dokážou sbližovat lidi, podněcovat komunikaci, probouzet tvořivost, zahřát vás, zchladit, prolomit trapné ticho, rozjet večírek. Jedete na dovolenou? Na to je tu jedna kapitola. Chcete s rodinou večer strávit trochu času společně? V knize najdete deset perfektních her ke stolu. Je víkend, ale venku lijí jako z konve? Není problém. Uvázli jste v nekončící koloně? Jenom klid. Máme řešení. Brož., 272 s., 279 Kč

Martin Gebhardt

Zálesáctví pro celou rodinu

Zálesáctví znamená umět si poradit v divočině za všech okolností. Díky zvládnutí zálesáckých dovedností strávíte s dětmi čas v přírodě aktivně a bezpečně a zažijete nečekaná dobrodružství. Příručka je určená pro rodiny s dětmi, začínající zálesáky, dobrodruhy i vyletníky. Brož., 104 s., 238 Kč

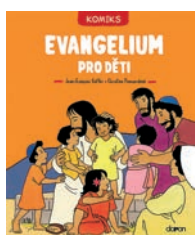
(Knižní tipy

Nakladatelství Doron

Uhřetice 76, 683 33 Nesovice
Tel.: 517 367 656, doron@doron.cz
www.doron.cz

Jean-François Kieffer; Christine Ponsardová

Evangelium pro děti

Padesát příběhů z evangelií, zestručněných tak, aby byly srozumitelné dětem prvního školního věku. Velkou předností je snaha o co největší věrnost textům evangelií; proto také uvádí odkazy na příslušná místa v Bibli. Výstižné ilustrace jsou natolik působivé, že děti budou schopné číst si jednotlivé příběhy samy. Knihu lze používat také při katechezích nebo při večerní modlitbě v rodině. *Váz., 108 s., 399 Kč*

Manželské karty

jsou vynikající pomůckou k prohlubování manželského vztahu. Navazují na vydání oblíbených Božích karet a konverzačních karet POKEC. Tyto karty nejsou určené ke karetní hře, ale obsahují sadu užitečných impulzů, doplněných o předsevzetí. Slouží nejen jako nastavené zrcadlo, ale i sada podnětů, které pomohou prožívat manželský vztah intenzivněji. *53 karet, 179 Kč*

Misijní káva Agapé pomáhá potřebným

Mezi položkami, jejichž zakoupením můžete podpořit Papežská misijní díla, se nově objevily balíčky voňavé kávy. A není to káva ledajaká... Za kávou Agapé se skrývá misijní příběh plný naděje, který začal už v roce 2013. Tenkrát Luboš Fronk, v té době litoměřický diecézní ředitel, přijal pozvání zúčastnit se misijní cesty do Ugandy, jejíž součástí byla i návštěva kněžského semináře St. Paul, dlouhodobě podporovaného z České republiky. A právě zde došlo k osudovému setkání mezi ním a studentem jménem John Vianney Sunday. John měl po vysvěcení na kněze možnost odjet na další studia do Říma a strávit léto u Luboše a jeho kamarádů. Navázané přátelství s lidmi z České republiky otce Johna dovedlo nejprve ke včelaření. Po návratu z Evropy založil ve své farnosti komunitu lidí a pomocí darů českých dobrodinců pořídili několik desítek úlů. Začali pečovat o včelstvo a produkovat med kultivovaným způsobem, což v Africe vůbec není běžné. Díky prodeji vzácného medu se tvrdé podmínky obyvatel vesnice Kiyebe začaly mírně zlepšovat.

Starat se o včely však může jen omezené množství lidí, a tak skupinka českých přátel společně s otcem Johnem hledali způsob, jak nastartovat dlouhodobý podnikatelský záměr, z něhož by měli prospěch všichni. Chtěli vymyslet něco, co by vytvořilo pracovní příležitosti nejen pro mladé, ale také pro stárnoucí generaci, a co by vesnici přinášelo stabilní příjmy a zvyšovalo životní standard jejím obyvatelům. Položili si tedy otázku: Co je hlavním vývozním artiklem Ugandy? Odpověď byla jasná: No přece káva! Rozhodli se proto společně založit kávovou plantáž. John,

jeho blízcí a další lidé z vesnice budou pěstovat zelenou kávu a zajišťovat vše potřebné okolo plantáže. Čeští partneři pomohou s prvotními investicemi do doby, než projekt začne být finančně samostatný, a vezmou si na starosti i další zpracování a prodej vypěstovaných bobů.

Jejich nápadu přálo štěstí. V blízkosti vesnice se podařilo se zakoupit velký pozemek s půdou vhodnou na pěstování kávovníků. V roce 2019 zasadili 2 700 kávových keříků a stovky stínících stromů. Původně zarostlý kopec se tak už hrdě může nazývat kávovou plantáží. John sehnal šikovné pracovníky, ochotné se dále vzdělávat, aby nové podnikání dobře prosperovalo a mohlo přinést místním lidem rozkvět.

Všechny utržené peníze z prodaných balíčků voňavé kávy jdou zpět na rozvoj plantáže, a tím i místních lidí, jejichž život díky jednomu osudovému setkání nabral úplně nový směr. Zakoupením balíčku Misijní kávy Agapé se můžete stát součástí tohoto misijního příběhu a podpořit dobrou věc.

Misijní kávu Agapé si můžete objednat na webu www.missio.cz.

Národní kancelář Papežských misijních děl

Na Kropáčce 30/1, 500 03 Hradec Králové, tel. 604 838 882
číslo účtu: 72540444/2700, e-mail: pmd@missio.cz
FB: PapezskaMisijniDila, www.missio.cz

V Poličce králové došli opět až do betléma

Tři králové na koních vedli průvod koledníků Poličkou k živému betlému na Palackého náměstí v sobotu 7. ledna ráno. Za zvuku fanfár se přišli poklonit malému Ježíškovi v jesličkách a pan farář jim požehnal na cestu před radnicí na zaplněném náměstí. Živý betlém čítal už přes 55 živých postav, 20 dětí a živá zvířátka. O hudební doprovod se postarala kapela Small band. Akci pořádají Charita společně s farností a ani covidová pauza organizátory nezaskočila. „Snažíme se živý betlém pokaždé něčím obohatit. Máme velkou radost, že na náměstí zase dorazilo hodně lidí a vnímají akci jako tradici,“ svěřila se jeho stěžejní organizátorka Štěpánka Dvořáková.

Letošní koledě přálo i téměř jarní slunečné počasí. Město zaplavili králové ve žlutých korunách a s betlémskou hvězdou nad hlavou. Se skupinkou spolužáků ze 4. třídy jsme koledovali v nové zástavbě a klukům se podařilo vykouzlit ne jeden úsměv na tvářích dětí i dospělých. Taška se jim plnila dobrotami a po poledni se už všichni těšili na charitní guláš, na kterém si moc pochutnali. V charitních AC dílnách, odkud ráno vyráželi, je čekalo milé přivítání a za odměnu dostali vstupenku do kina a barevný multifunkční šátek, který se hodně líbil.

Zázemí pro koledníky i zdárný průběh průvodu a Tříkrálové sbírky zajišťoval tým čtyř desítek charitních pracovníků. Každý z nich měl v tom „královském hemžení“ svou nezastupitelnou roli a všichni byli sešraní. „Letos jsme vypravili 184 koledníků. Děkujeme také obcím, kde koledovalo přes 100 skupinek. Koledníci se nám generačně trochu obměnili, z některých se už stali průvodci. Před svátky nás potrápila chřipka, ale nakonec jsme

vše zvládli,“ říká jedna z hlavních organizátorek Jitka Balášová z poličské Charity.

Koledníci přinesli radost a požehnání do stovek domácností ve městě i okolních obcích. U oběda si pak všichni vyprávěli své zážitky z pochůzky a v dětském koutku bylo taky plno. A tak má být, Tříkrálová sbírka je dobročinná akce, při které se setkávají lidé různých generací a všechny spojuje nadšení pro dobrou věc. Z letošního výtěžku, který nečekaně dosáhl rekordních 1, 14 mil. korun, poličská Charita podpoří Centrum duševního zdraví ve Svitavách a Domácí hospic sv. Michaela. Děkujeme vám za každý dar a za vaši štědrost!

Jana Karasová)

Tříkrálová koleda přinesla radost a plno dobrých skutků

Začátkem ledna králové opět rozdávali radost a koledovali na živo ve všech našich regionech. Mnohé Charity sice hledaly koledníky i jejich průvodce až do poslední chvíle kvůli chřipkové epidemii, ale nakonec vše dobře dopadlo a do ulic měst a obcí v naší diecézi vyrazilo přes čtyři tisíce skupinek. Koledování přálo i téměř jarní víkendové počasí a Tříkrálovou sbírku doprovodilo také hodně tradičních i nových akcí.

„Letošní Tříkrálová sbírka zase přinesla spoustu milých setkání napříč všemi generacemi, radost, požehnání a nadšení pro dobrou věc. Děkujeme všem štědrým dárcům za důvěru a podporu Tříkrálové sbírky i v této nelehké době. Velký dík patří také všem koledníkům, dobrovolníkům a zaměstnancům za zdárný průběh sbírky. Naše Charity z darovaných peněz podpoří především služby pro nemocné a potřebné, které ve svém regionu poskytují,“ říká Anna Maclová, ředitelka Diecézní charity Hradec Králové.

Koledu zpestřila i spousta doprovodných akcí

V Hradci Králové koledníkům požel na cestu biskup Jan Vokál na Tři krále ráno v katedrále Sv. Ducha a poděkoval jim také za jejich službu a nasazení při Tříkrálové sbírce na pomoc nemocným a potřebným. Hudební skupinky se vydaly s novoročním přáním i do domovů důchodců, fakultní nemocnice a na úřady.

V Pardubicích zahájili 23. Tříkrálovou sbírku již ve středu 4. ledna na Pernštýnském náměstí. Koledníkům požel na pomocný biskup Josef Kajnek, u betlému všem zazpívali Bonifantes a centrem projely „tři královny“ na koních z farmy Apolenka.

Průvod koledníků vedli tři králové na koních Poličkou k živému betlému na náměstí, kde dostali požehnání na cestu od pana faráře a slavnostně zahájili Tříkrálovou sbírku. Foto: Luděk Popelka

V Hradci Králové tři králové koledovali s požehnáním od biskupa Jana Vokála. Foto: Jana Karasová

Koledníky pozdravili také poslanec Marek Výborný, primátor města Jan Nadrchal, ředitelka hradecké Diecézní charity Anna Maclová a ředitelka pardubické Charity Marie Hubálková.

Na dobrodružnou Cestu za třemi králi se v pátek 6. ledna vydaly rodiny a děti v Jičíně. V Poličce vedli tři králové na koních průvod koledníků městem k živému betlému na náměstí v sobotu 7. ledna. Živý betlém zahájil sbírku i v Humpolci. Tříkrálové průvody podpořily sbírku také v Dolní Dobrouči a Letohradě v sobotu 14. ledna. Tříkrálové koncerty na podporu sbírky zazněly na mnoha místech – v Jaroměři, Neratově v O. h., Horní Čermné, Trutnově, Červeném Kostelci, Pardubicích, Ústí nad Orlicí, Kutné Hoře – Sedlci nebo České Třebové.

Kino pro koledníky za odměnu připravili v Hradci Králové, Náchodě, Jilemnicích, Litomyšli a Poličce, a divadelní pohádku na Orlickoústecku. Koledníci se zapojili i do fotosoutěže na Instagramu.

Komu sbírka pomůže

Tříkrálová sbírka pomůže nemocným a potřebným především v regionech, kde se sbírka koná. Část výnosu bude věnována na humanitární pomoc do zahraničí.

- Hradecká Oblastní charita z výtěžku sbírky podpoří výstavbu lůžkového hospice ve Stěžerách a Oblastní charita Pardubice rekonstrukci prostor pro domácí hospic v Dražkovicích. V Hospici Anežky České v Červeném Kostelci a v trutnovské Domácí hospicové péči obnoví zdravotní materiál a vybavení pro péči o těžce nemocné. Hospicovou péči podpoří také v Poličce a Chrudimi.

- Kutnohorská Charita věnuje vykoledované peníze na podporu Centra Přístav, kde pomáhají seniorům a lidem se zdravotním postižením.
- Charita v Trutnově z darovaných prostředků podpoří také odbornou pomoc pro děti s traumatem, kterým pomáhá Centrum náhradní rodinné péče Maják.
- V Domově sv. Josefa v Žirči pořídí výtah do budovy sv. Kláry, kde poskytují odlehčovací služby nemocným s roztroušenou sklerózou.
- Oblastní charita Nové Hrady u Skutče z výnosu sbírky pořídí pojezdové kolejnice pro přesun imobilních klientů denního stacionáře v Chotovicích.
- Na Náchodsku, Orlickoústecku, v Dolním Újezdě i v dalších oblastech použijí vybrané prostředky na podporu Charitní pečovatelské služby, která pomáhá seniorům a lidem se zdravotním postižením. Charity v Dobrušce a Studenci z darovaných příspěvků nakoupí zdravotní pomůcky do svých terénních služeb.
- Oblastní charita Polička z výtěžku Tříkrálové sbírky podpoří také nové Centrum duševního zdraví ve Svitavách.
- Rychnovská a orlickoústecká Charita věnuje část výnosu sbírky na podporu služby Nízkopražového centra pro lidi bez domova.
- Na Jičínsku, Kutnohorsku a Litomyšlsku z tříkrálových darů podpoří dobrovolnické programy na pomoc nemocným, seniorům, handicapovaným a znevýhodněným dětem.

Ⓘ Tři králové na své koledě po Poličce vykouzlili nejen úsměv na tvářích dětí i dospělých a lidé je za to obdarovávali i dobrotami. Foto: Jana Karasová

(KALENDÁŘ AKCÍ

Litomyšl

Benefiční koncert pro Farní charitu Litomyšl

- 9. února od 18 hod. v kostele Povýšení sv. Kříže. Vystoupí Smíšený pěvecký sbor KOS. Vstupné dobrovolné. Koncert se koná k oslavě 30. výročí od založení Farní charity Litomyšl. Více na www.litomysl.charita.cz.

HK-Kukleny, Černilov, Holohlavy, Lomnice n. Popelkou a Železnice

Putovní výstava příběhů z Indie

- leden–březen, Hradec Králové–Kukleny – SOŠ veterinární, Pražská 68 (plot před školou)
- únor, Černilov – Kulturní a spolkový dům, zveme také na besedu o životě indických školáků 27. 2. v 18:30 hod.;
- Holohlavy – kostel sv. Jana Křtitele; Lomnice nad Popelkou – kostel sv. Mikuláše, biskupa; Železnice – kostel sv. Jiljí, opata. Více na www.adopce.hk.caritas.cz.

Část výtěžku věnují naše Charity také na dobročinné projekty pro chudé rodiny s dětmi a potřebné lidi v Indii, které realizuje Diecézní charita Hradec Králové.

Každá koruna pomáhá. Děkujeme!

Pokud vás tři králové nezastihli, můžete přispět do online pokladničky na www.trikralovasbirka.cz a podpořit Charitu, která pomáhá přímo ve vašem regionu. Online koleda běží celý rok.

Do Tříkrálové sbírky je možné přispět také odesláním dárcovské SMS: DMS KOLEDA 30 (60, 90 nebo 190) na číslo 87 777 (více na www.darcovskasms.cz). Poděkování patří i všem divákům, kteří posílali dárcovské SMS v průběhu Tříkrálového koncertu, jenž v neděli 8. 1. opět v přímém přenosu odvysílala ČT1.

Přípravy Tříkrálové sbírky byly kvůli chřipkové epidemii náročnější, a proto mnohokrát děkujeme všem koledníkům a dobrovolníkům za pomoc – farníkům, školákům, skautům, jednotlivcům i celým rodinám. Díky rovněž všem farnostem, institucím, obchodům a provozovnám za umístění statických kasiček.

Více informací, všechny záměry a výsledky Tříkrálové sbírky 2023 najdete na www.hk.caritas.cz a www.trikralovasbirka.cz. Sledujte nás i na Facebooku. V době korektur ještě nebyl znám celkový výtěžek, ale již překročil ten loňský.

Jana Karasová)

Děkujeme všem dárcům za štědrost a solidaritu i v této nelehké době. Poděkování patří také všem koledníkům, dobrovolníkům a charitním pracovníkům za pomoc při organizaci sbírky.

(AKTUALITY)

Poděkování za Tříkrálové koncerty

Kutná Hora: V neděli 8. ledna se v katedrále v Sedlci konal již tradiční Tříkrálový koncert, na němž zahráli studenti varhanního oddělení Konzervatoře v Pardubicích pod vedením profesorů Aleše Bárty, Pavla Svobody a Michala Hanuše. Výtěžek z koncertu, na který dorazila stovka milovníků varhanní hudby, poputuje na Tříkrálovou sbírku kutnohorské Charity. Děkujeme Římskokatolické farnosti Kutná Hora-Sedlec, která benefici zorganizovala.

ⓘ Výtěžek Tříkrálového koncertu studentů Církevního gymnázia v Kutné Hoře v kostele sv. Jakuba byl věnován na podporu Tříkrálové sbírky a koledníků. Děkujeme! Foto: René Svoboda

Poděkování patří také studentům Církevního gymnázia v Kutné Hoře, kteří zahráli a zazpívali 5. ledna na Tříkrálovém koncertu v kostele sv. Jakuba. Původně chystali prosincový Adventní koncert, který ale vzhledem k nemocem nakonec museli přeložit právě na leden. Dobrovolné vstupné bude věnováno na podporu Tříkrálové sbírky a koledníků. Děkujeme za veškerou pomoc a dary. Více také na www.kh.charita.cz.

Marcela Mommersová)

Chrudimská poradna pomáhá už 20 let

Chrudim: První klienty přivítala charitní Občanská poradna 16. ledna 2003, tehdy ještě v budově chrudimské fary. Za 20 let ji navštívilo téměř 10 tisíc klientů, kteří se dostali do nepříznivé životní situace v souvislosti s pracovními vztahy, bydlením anebo se ocitli v dluhové pasti, a odborní poradci řešili bezmála 12 tisíc dotazů. Občanská poradna chrudimské Charity poskytuje také poradenství v oblasti sociálních dávek, školství a rodinného či trestního práva. V regionu jde o nezastupitelnou pomoc.

„V nelehké době s rostoucími cenami služeb, energií a potravin se na poradnu klienti ve zvýšené míře obrací s dotazy ohledně státní pomoci. Nejčastěji jim poskytujeme informace o příspěvku na

bydlení či přídatku na děti. Řešíme ale také možnosti, jak ušetřit v domácnostech,“ doplňuje vedoucí Občanské poradny Iveta Bakešová. Poradna nabízí rovněž poradenství pro pečující osoby.

„Chtěl bych vyjádřit poděkování všem, kteří se podíleli a podílejí na poskytování služeb veřejnosti v oblasti odborného sociálního poradenství. Chtěl bych ocenit zejména individuální přístup, vstřícnost a empatii vůči klientům,“ říká ředitel Oblastní charity Chrudim Roman Pešek.

Od loňského dubna Občanská poradna pomáhá na adrese Radousova 1420 poblíž Městského úřadu Chrudim a Úřadu práce. Služba je teď veřejnosti dostupnější, prostory mají bezbariérový vstup, čekárnu a dvě konzultační místnosti. Poradenství je poskytováno anonymně a zdarma. Více na www.chrudim.charita.cz.

Michaela Horníčková)

Postřehy z Indie

Hradec Králové: Zástupci královéhradecké Diecézní charity se na přelomu loňského listopadu a prosince dočkali v Indii velmi vřelého přivítání. Ačkoliv indické děti někdy nevěděly, kde přesně leží Česká republika, projevovaly velkou vděčnost dárcům, kteří je na dálku podporují v jejich snaze získat co nejlepší vzdělání.

Intenzivní setkávání s podporovanými dětmi bylo cennou zkušeností i pro koordinátory projektu Adopce na dálku®. Mohli si s nimi povídat a ptát se jich na věci, které zajímají dárce. Příjemným překvapením bylo, že tyto rozhovory ve většině případů probíhaly v angličtině bez tlumočení do rodného jazyka školáků. Více o těchto setkáních a cestě do Indie se dočtete v následujících Charitních listech. Další foto a videa najdete také na www.adopce.hk.caritas.cz.

Vojtěch Homolka)

ⓘ Návštěva školy v Kitturu v indické oblasti Belgaum, kde byl z Tříkrálové sbírky v roce 2018 podpořen školní autobus pro děti ze vzdálených vesnic. Foto: Kateřina Gužíková

ZVEME VÁS NA

SEMINÁŘ O EVANGELIZACI

11. 3. 2023 OD 8:30

NOVÉ ADALBERTINUM,
HRADEC KRÁLOVÉ

PŘEDNÁŠKA | WORKSHOPY | CHVÁLY

HLAVNÍ HOST: P. JOSEF PROKEŠ

*Jak dnešní lidé touží po evangeliu?
A jaká je v tom moje role?*

DOBROVOLNÝ PŘÍSPĚVEK: 100 Kč
DOPROVÁZÍ CHVÁLOVÁ KAPELA DOTEK

INFORMACE A PŘIHLÁŠKY:

www.bihk.cz/evangelizace

+420 724 129 887

Oblastní setkání charismatické obnovy Hradec Králové

Program:

- 9:00 zahájení
- 9:15 – 9:45 modlitba chval
- 9:45 – 10:30 přednáška:
Křest v Duchu svatém
sr. Jana Svobodová, FMA
- 10:30 – 10:45 uvedení do
odpoledních skupinek
- 10:45 – 11:15 přestávka
- 11:15 – 12:30 mše svatá
P. Mgr. Miloš Kolovratník
- 12:30 – 13:30 oběd
- 13:30 – 15:00 diskuze a modlitba
ve skupinkách
- 15:00 – 15:30 přestávka
- 15:30 – 17:30 chvály s modlitbou
za vylití Ducha svatého

**Kde: Nové
Adalbertinum,
Velké náměstí 32
Hradec Králové**

18.2.2023

9.00-17:30

**Informace a přihlášky na
www.spolecenstvi-echad.cz**